

**Vlaamse
overheid**

JAARVERSLAG 2023 MINAFONDS

30/06/2024

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

omgevingvlaanderen.be

Depotnummer: D/2024/3241/231
v.u. Toon Denys, Secretaris-generaal, Koning Albert II-laan 15 bus 548, 1210 Brussel

INHOUD

1	Begroting 2023	4
1.1	<i>Initieel goedgekeurde begroting 2023</i>	4
1.2	<i>Aangepaste begroting 2023</i>	4
1.3	<i>Herschikte begroting 2023</i>	4
2	Vorderingen	9
2.1	<i>Gerealiseerde vorderingen in 2023</i>	9
2.2	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)	10
2.2.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEAJA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen.....	10
2.3	VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)	11
2.3.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEADA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem.....	11
2.4	VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	11
2.4.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEADB-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen.....	11
2.5	AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS	12
2.5.1	Begrotingsartikel QDX-2QCEAFA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer.....	12
2.5.2	Begrotingsartikel QDX-2QCEAFA-OP: Ontvangsten Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer.....	13
2.6	NV VLAAMSE MILIEUHOLDING	13
2.6.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium.....	13
2.7	DEPARTEMENT OMGEVING	14
2.7.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium.....	14
2.8	DAB MINAFONDS	14
2.8.1	Begrotingsartikel QBX-2QCEAZZ-OG: Overgedragen overschot vorige boekjaren.....	14
2.8.2	Begrotingsartikel QBX-2QCEAZZ-OI: Ontvangsten interne stromen.....	15
3	Vastleggingen en ordonnancerings in 2023	16
3.1	Overzicht gerealiseerde vastleggingen en ordonnancerings	16
3.2	OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)	18
3.2.1	Begrotingsartikel QBX-3QCE2JA-WT: Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen.....	18
3.2.2	Begrotingsartikel QBX-3QCE2EA-WT: Werking en Toelagen - Een onderbouwd bodembeleid via herstel van bodemdiensten en bodemzorg en via het verstandig benutten van de ondergrond.....	20
3.2.3	Begrotingsartikel QBX-3QCE2EV-IS: Interne Stromen - Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM).....	22
3.3	VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ	33
3.3.1	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem.....	33
3.3.2	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DW-IS: Interne Stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).....	39
3.3.3	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DC-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid - Overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken.....	40
3.4	VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	41

3.4.1	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DB-WT: Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen.....	41
3.4.2	Begrotingsartikel QBX-3QCE2GA-WT: Werking en Toelagen - Een specifiek plattelandsbeleid voor plattelandsuitdagingen.....	42
3.4.3	Begrotingsartikel QBX-3QCE2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte.....	43
3.4.4	Begrotingsartikel QBX-3QCE2NR-IS: Interne Stromen - Vlaamse landmaatschappij (VLM) – Gebruikersschade en kapitaalschade.....	45
3.4.5	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM).....	46
3.4.6	Begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM).....	47
3.4.7	Begrotingsartikel QBX-3QCE2NY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM).....	49
3.4.8	Begrotingsartikel QBX-3QCE2GY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM).....	51
3.5	DEPARTEMENT OMGEVING	52
3.5.1	Begrotingsartikel QBX-3QCE2OA-WT: Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium....	52
3.5.2	Begrotingsartikel QBX-3QCE2OB-WT: Werking en Toelagen - Een doelgerichte deelname aan het internationaal en europees beleid.....	53
3.5.3	Begrotingsartikel QBX-3QCE2OC-WT: Werking en Toelagen - Een omgevingsbeleid voor en met betrokkenheid van burger en maatschappij, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak.....	55
3.5.4	Begrotingsartikel QBX-3QCE2NA-WT: Werking en Toelagen - Via bijkomende inspanningen bronnen van hinder aanpakken.....	59
3.5.5	Begrotingsartikel QBX-3QCE2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte.....	60
3.5.6	Begrotingsartikel QBX-3QCE2HA-WT: Werking en Toelagen – We gaan voor zuivere lucht en onderbouwen (lokaal) luchtbeleid via innovatieve milieumonitoring.....	60
3.5.7	Begrotingsartikel QBX-3QCE2DQ-IS: Interne Stromen – Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen (EV IV).....	61
3.6	MINAFONDS	62
3.6.1	Begrotingsartikel QBX-3QCE2ZZ-IS:.....	62
3.6.2	Begrotingsartikel QBX-3QCE2ZZ-OV: Over te dragen overschot van het boekjaar.....	63
3.7	AGENTSCHAP NATUUR EN BOS (ANB)	63
3.7.1	Begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-WT: Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer.....	63
3.7.2	Begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-PA: Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer.....	74
3.7.3	Begrotingsartikel QDX-3QCE2DA-WT: Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem.....	75
4	Encours	77

1 BEGROTING 2023

1.1 INITIEEL GOEDGEKEURDE BEGROTING 2023

Bij decreet van 16 december 2022 werd de initiële begroting 2023 goedgekeurd. Het verleende vastleggingskrediet (VAK) bedroeg 665.172.000,00 euro en het verleende vereffeningskrediet (VEK) 821.691.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). De ingeschreven ontvangsten (incl. overgedragen saldo) werden geraamd op 821.691.000,00 euro en de dotatie van de Vlaamse Gemeenschap aan het Minafonds werd vastgelegd 412.790.000,00 op euro.

1.2 AANGEPASTE BEGROTING 2023

De initieel goedgekeurde begroting 2023 werd door het decreet van 30 juni 2023 aangepast. Na de begrotingsaanpassing bedroeg het VAK 682.856.000,00 euro. Ten opzichte van het initieel verleende vastleggingskrediet was dit een stijging van 17.684.000,00 euro. Het VEK bedroeg na de begrotingsaanpassing 885.155.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). Dat is een stijging van 63.464.000,00 euro.

Na deze begrotingsaanpassing werden de ingeschreven ontvangsten verhoogd tot 885.155.000,00 euro (incl. overgedragen saldo). Ten opzichte van de initieel ingeschreven ontvangsten is dit een vermeerdering van 63.464.000,00 euro. De dotatie van de Vlaamse Gemeenschap aan het Minafonds werd na deze begrotingsaanpassing bepaald op 410.121.000,00 euro. Ten opzichte van de initieel toegekende dotatie was dit een daling van 2.669.000,00 euro.

1.3 HERSCHIKTE BEGROTING 2023

Tabel 1: Initiële en aangepaste begroting 2023: Vorderingen (in euro)

BA	OMSCHRIJVING	INITIEEL	AANGEPAST*
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)			
QBX-2QCEAJA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - AFVAL EN MATERIALEN - DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	68.154.000,00	68.154.000,00
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)			
QBX-2QCEADA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - WATER - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	65.234.000,00	65.234.000,00
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)			

QBX-2QCEADB-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - WATER - DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKTE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN	2.500.000,00	2.500.000,00
Agentschap Natuur en Bos (ANB)			
QDX-2QCEAFA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	89.000,00	89.000,00
QDX-2QCEAFA-OP	ONTVANGSTEN PARTICIPATIES - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	11.165.000,00	11.165.000,00
N.V. Vlaamse Milieuholding (VMH)			
QBX-2QCEAOA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - THEMAOVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	4.200.000,00	4.000.000,00
Departement Omgeving			
QBX-2QCEAOA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - THEMAOVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	3.855.000,00	3.855.000,00
DAB Minafonds			
QBX-2QCEAZZ-OG	OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	253.704.000,00	320.037.000,00
QBX-2QCEAZZ-OI	ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN	412.790.000,00	521.470.000,00
TOTAAL ONTVANGSTEN		821.691.000,00	996.504.000,00

*na laatste begrotingscontrole en laatste kredietherschikking

Tabel 2: Initiële en aangepaste begroting 2023: Uitgaven (in euro)

BA	OMSCHRIJVING	INITEEL		AANGEPAST*	
		VAK	VEK	VAK	VEK
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)					
QBX-3QCE2EA-WT	WERKING EN TOELAGEN - BODEM EN ONDERGROND - EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID VIA HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG EN VIA HET VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND	3.731.000,00	3.731.000,00	2.267.000,00	3.731.000,00
QBX-3QCE2EV-IS	INTERNE STROMEN - BODEM EN ONDERGROND - OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)	38.112.000,00	39.609.000,00	41.981.000,00	43.584.000,00
QBX-3QCE2JA-WT	WERKING EN TOELAGEN - AFVAL EN MATERIALEN - DEMATERIALISEREN EN SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	3.855.000,00	9.855.000,00	7.657.000,00	20.274.000,00
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)					
QBX-3QCE2DA-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	146.935.000,00	103.014.000,00	155.240.000,00	126.745.000,00
QBX-3QCE2DW-IS	INTERNE STROMEN - WATER - VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)	56.000,00	56.000,00	6.000,00	6.000,00
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)					
QBX-3QCE2DB-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKTE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN	0,00	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCE2DY-IS	INTERNE STROMEN - WATER - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	2.490.000,00	5.689.000,00	9.607.000,00	12.707.000,00
QBX-3QCE2FY-IS	INTERNE STROMEN - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	15.336.000,00	14.702.000,00	40.720.000,00	29.702.000,00
QBX-3QCE2GA-WT	WERKING EN TOELAGEN - PLATTELANDSBELEID - EEN SPECIFIEK PLATTELANDSBELEID VOOR PLATTELANDSUITDAGINGEN	2.531.000,00	2.816.000,00	2.906.000,00	3.191.000,00
QBX-3QCE2GY-IS	INTERNE STROMEN - PLATTELANDSBELEID - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	1.411.000,00	1.411.000,00	1.036.000,00	1.036.000,00
QBX-3QCE2NJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - OMGEVINGSBELEID RUIJTE EN MILIEU - ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIJTE	12.317.000,00	13.985.000,00	11.947.000,00	15.691.000,00
QBX-3QCE2NR-IS	INTERNE STROMEN - OMGEVINGSBELEID RUIJTE EN MILIEU - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - GEBRUIKERSCHADE EN KAPITAALSCHADE	1.075.000,00	275.000,00	270.000,00	275.000,00
QBX-3QCE2NY-IS	INTERNE STROMEN - OMGEVINGSBELEID RUIJTE EN MILIEU - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	3.886.000,00	8.561.000,00	5.418.000,00	7.129.000,00
Departement Omgeving					

QBX-3QCE2DC-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - ZORGEN VOOR EEN SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN	140.734.000,00	140.734.000,00	153.188.000,00	160.168.000,00
QBX-3QCE2DQ-IS	INTERNE STROMEN - WATER - EIGEN VERMOGEN INFORMATIE VLAANDEREN (EV IV)	181.000,00	181.000,00	181.000,00	181.000,00
QBX-3QCE2HA-WT	WERKING EN TOELAGEN - LUCHT - WE GAAN VOOR ZUIVERE LUCHT EN ONDERBOUWEN (LOKAAL) LUCHTBELEID VIA INNOVATIEVE MILIEUMONITORING	0,00	91.000,00	0,00	141.000,00
QBX-3QCE2NA-WT	WERKING EN TOELAGEN - OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU - VIA BIJKOMENDE INSPANNINGEN BRONNEN VAN HINDER AANPAKKEN	179.000,00	268.000,00	159.000,00	268.000,00
QBX-3QCE2NJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU - ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE	369.000,00	1.098.000,00	331.000,00	1.098.000,00
QBX-3QCE2OA-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMAOVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM MILIEU - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	161.848.000,00	96.760.000,00	2.989.000,00	23.321.000,00
QBX-3QCE2OB-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMAOVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM MILIEU - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID	604.000,00	672.000,00	355.000,00	1.034.000,00
QBX-3QCE2OC-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMAOVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM MILIEU - EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK	12.348.000,00	13.349.000,00	51.709.000,00	23.451.000,00
DAB Minafonds					
QBX-3QCE2ZZ-IS	INTERNE STROMEN	0,00	0,00	39.526.000,00	39.526.000,00
QBX-3QCE2ZZ-OV	OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	-	233.049.000,00	-	259.545.000,00
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)					
QDX-3QCE2DA-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	0,00	2.924.000,00	0,00	5.492.000,00
QDX-3QCE2FA-WT	WERKING EN TOELAGEN - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	113.174.000,00	124.861.000,00	214.694.000,00	209.608.000,00
QDX-3QCE2FA-PA	PARTICIPATIES - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN	4.000.000,00	4.000.000,00	8.600.000,00	8.600.000,00

NATUUR EN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER				
TOTAAL UITGAVEN	665.172.000,00	821.691.000,00	750.787.000,00	996.504.000,00

*na laatste begrotingsaanpassing en laatste kredietherschikking

2 VORDERINGEN

2.1 GEREALISEERDE VORDERINGEN IN 2023

In onderstaande tabel wordt per begrotingsartikel een overzicht gegeven van de vorderingen en dit ten opzichte van de ingeschreven middelen in de begroting 2023 (na laatste begrotingsaanpassing en laatste kredietherschikking).

Tabel 3: Ingeschreven en gerealiseerde vorderingen in 2023 (in euro)

BA	OMSCHRIJVING	BEDRAG	REEEL GEVORDERD	%
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)				
QBX-2QCEAJA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	68.154.000,00	73.228.253,92	107,45%
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)				
QBX-2QCEADA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	65.234.000,00	70.971.348,18	108,80%
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)				
QBX-2QCEADB-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKTE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN	2.500.000,00	4.878.585,06	195,14%
Agentschap Natuur en Bos (ANB)				
QDX-2QCEAFA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	89.000,00	750.395,73	843,14%
QDX-2QCEAFA-OP	ONTVANGSTEN PARTICIPATIES - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	11.165.000,00	0,00	0,00%
N.V. Vlaamse Milieuholding (VMH)				
QBX-2QCEAOA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
Departement Omgeving				
QBX-2QCEAOA-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	3.855.000,00	35.544.451,99	922,04%
DAB Minafonds				
QBX-2QCEAZZ-OG	OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN	320.037.000,00	-	-
QBX-2QCEAZZ-OI	ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN	521.470.000,00	517.457.959,19	99,23%

TOTAAL ONTVANGSTEN	996.504.000,00	706.830.994,07	70,93%
--------------------	----------------	----------------	--------

De netto-realisatiegraad (percentage vorderingen ten opzichte van de ingeschreven middelen, exclusief het overgedragen saldo) bedraagt 104,49%.

2.2 OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

2.2.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEAJA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC004 3670	67.654.000,00	72.728.253,92	107,50%
QBX 2QC006 3670	500.000,00	500.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	68.154.000,00	73.228.253,92	107,45%

2.2.1.1 Basisallocatie QBX 2QC004 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot voorkoming en beheer van afvalstoffen

De inning van de heffingen gebeurt op basis van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen van 23 december 2011. De heffingsplichtigen zijn de uitbaters van afvalverwijderings-/verwerkingsinrichtingen, alsook de overbrengers van afvalstoffen geproduceerd in het Vlaams Gewest met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaams Gewest. De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats. Voor het vierde kwartaal dient in december een voorschot betaald te worden dat 2/3de van het gemiddelde kwartaalbedrag bedraagt. In 2023 werden reëel nieuwe vorderingen geboekt voor een (netto) totaal bedrag van 72.728 k.euro.

2.2.1.2 Basisallocatie QBX 2QC006 3670 - Ontvangsten met betrekking tot samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval (Fost+)

Op grond van het samenwerkingsakkoord met Fost Plus wordt op basis van een werkprogramma het deelbedrag bepaald dat gestort wordt in het Minafonds. Tweemaal per jaar wordt in overleg met FOST Plus bepaald welk bedrag effectief in het Minafonds wordt gestort om subsidies te verlenen aan lokale besturen. In 2023 bedroeg dit 500 k.euro.

2.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

2.3.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEADA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC005 3670	37.517.000,00	42.311.043,64	112,78%
QBX 2QC009 3670	27.717.000,00	28.660.304,54	103,40%
Totaal begrotingsartikel	65.234.000,00	70.971.348,18	108,80%

2.3.1.1 Basisallocatie QBX 2QC005 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de heffing op de waterverontreiniging. De realisatie voor de heffing op waterverontreiniging is beter gelopen dan geraamd. Enkele grote dossiers brachten een hogere heffing op dan geraamd.

2.3.1.2 Basisallocatie QBX 2QC009 3670 - Milieuheffingen met betrekking tot maatregelen inzake het grondwaterbeheer

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de heffing op de winning van grondwater. De realisatie voor de heffing op waterverontreiniging is beter gelopen dan geraamd.

2.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

2.4.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEADB-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC010 3670	2.500.000,00	4.878.585,06	195,14%
Totaal begrotingsartikel	2.500.000,00	4.878.585,06	195,14%

2.4.1.1 Basisallocatie QBX 2QC010 3670 - Heffingen en administratieve geldboetes met betrekking tot bescherming milieu tegen verontreiniging door meststoffen en nitraten

Het betreft ontvangsten op basis van de toepassing van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarisch bronnen. Volgens deze decreten wordt de Mestbank belast met het opleggen en innen van heffingen en administratieve geldboetes. Vanaf productiejaar 2007 worden er enkel nog administratieve geldboetes opgelegd.

In 2023 werden er nieuwe vorderingen gecreëerd voor een netto bedrag van 8.056.790,72 euro. Alle openstaande vorderingen eind 2023 worden als dubieus beschouwd. De netto vorderingen uitgeschreven in 2023 worden gecorrigeerd met (een gedeelte van) de ontvangsten en annulaties van de dubieuze vorderingen eind 2022 en met de oninbare bijkomende dubieuze vorderingen vanaf 2023. Deze correctie voor 2023 bedraagt 3.178.205,66 euro. Het effectieve gerealiseerde cijfer voor 2023 komt zo uit op 4.878.585,06 euro, wat neerkomt op een realisatiegraad van 195,14%.

2.5 AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

2.5.1 Begrotingsartikel QDX-2QCEAFA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QDX 2QC011 1620	36.000,00	0,00	0,00%
QDX 2QC018 1611	53.000,00	750.395,73	1.415,84%
Totaal begrotingsartikel	89.000,00	750.395,73	843,14%

2.5.1.1 Basisallocatie QDX 2QC011 1620 - Ontvangsten uit werking grondenbanken

Het betreft de ontvangsten uit de grondenbankwerking zoals onder meer de vergoedingen uit de pachten.

2.5.1.2 Basisallocatie QDX 2QC018 1611 - Diverse ontvangsten ANB

Op deze basisallocatie worden diverse vorderingen geboekt die niet op andere basisallocaties van de middelenbegroting kunnen aangerekend worden. Het betreft een brede waaier van ontvangsten gaande van opbrengsten uit verkoop van klein materiaal, dat niet meer op het terrein wordt gebruikt tot het terugstorten van onroerende voorheffing, notaris- en hypotheekkosten en andere diverse terugbetalingen.

2.5.2 Begrotingsartikel QDX-2QCEAFA-OP: Ontvangsten Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QDX 2QC007 8914	11.165.000,00	0,00	0,00%
Totaal begrotingsartikel	11.165.000,00	0,00	0,00%

2.5.2.1 Basisallocatie QDX 2QC007 8914 - Ontvangsten uit kredietverleningen in kader van werking grondenbanken

Op deze basisallocatie wordt bij een overdracht van gronden vanuit de grondenbank de aflossing van de uitstaande kredietverlening op basis van de in het verleden gestorte voorschotten verrekend.

2.6 NV VLAAMSE MILIEUHOLDING

2.6.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC003 2820	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%

2.6.1.1 Basisallocatie QBX 2QC003 2820 - Ontvansten dividenden NV Vlaamse Milieuholding

In het begrotingsjaar 2023 werd een dividend gevorderd en ontvangen op basisallocatie QBX 2QC003 2820.

2.7 DEPARTEMENT OMGEVING

2.7.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEAOA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC001 1611	355.000,00	989.212,94	278,65%
QBX 2QC014 3810	3.500.000,00	34.555.239,05	987,29%
Totaal begrotingsartikel	3.855.000,00	35.544.451,99	922,04%

2.7.1.1 Basisallocatie QBX 2QC001 1612 - Diverse ontvangsten Leefmilieu

In 2023 werd er een bedrag van 989.912,94 euro aan diverse ontvangsten geboekt. Het gaat hier o.a. om correcties en terugvorderingen van subsidies (846.808,90 euro), rechtsplegingsvergoedingen (53.318,57 euro), laattijdigheidsboetes m.b.t. overheidsopdrachten (78.310,16 euro), verkopen door de educatieve centra (10.327,50 euro), enz.

2.7.1.2 Basisallocatie QBX 2QC014 3810 - Ontvangsten bestuurlijke beboeting in uitvoering van het milieuhandhavingsdecreet en het milieuschadedecreet

Er werd in 2023 netto 5.711.719,08 euro aan boetes en bestuurlijke transacties gevorderd. Daarnaast werd er ook voor 841.568,61 euro aan bestuurlijke dwangsommen gevorderd. Wegens de moeizame inning van deze dossiers werd hiervoor ook een netto waardevermindering van 455.523,47 euro geboekt.

Voorts werd in 2023 een deel van de eenmalig ontvangst uit 3M aangerekend. Het gaat hier om de 100 miljoen ter financiering van PFAS-budgetten. Deze 100 miljoen wordt ESR-matig uitgesmeerd over verschillende jaren volgens het ritme van de uitgaven op deze PFAS-budgetten. Zo werd er in 2023 dus 28.457.000,00 euro aangerekend.

2.8 DAB MINAFONDS

2.8.1 Begrotingsartikel QBX-2QCEAZZ-OG: Overgedragen overschot vorige boekjaren

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC002 0821	320.037.000,00	-	-
Totaal begrotingsartikel	320.037.000,00	=	=

2.8.1.1 Basisallocatie QBX 2QC002 0821 - Overgedragen overschot vorige boekjaren

De decretale basis van deze ontvangst is terug te vinden onder artikel 3 §11 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Minafonds. Het initieel ingeschreven bedrag in de begroting 2023 was een raming terwijl het effectieve geconsolideerde saldo 320.037.000, euro bedroeg.

2.8.2 Begrotingsartikel QBX-2QCEAZZ-OI: Ontvangsten interne stromen

	Ingeschreven	Reëel gevorderd	Gerealiseerd (%)
QBX 2QC013 6611	521.470.000,00	517.402.446,33	99,22%
QBX 2QC015 4610	0,00	55.512,86	-
Totaal begrotingsartikel	521.470.000,00	517.457.959,19	99,23%

2.8.2.1 Basisallocatie QBX 2QC013 6611 - Dotatie DAB Minafonds

De decretale basis voor de dotatie is terug te vinden in artikel 3 §6 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Minafonds. De dotatie aan het Minafonds bedroeg 517.402.446,33 euro in het begrotingsjaar 2023.

2.8.2.2 Basisallocatie QBX 2QC015 4610 - Doorstortingen in het kader van overeenkomsten en akkoorden met andere entiteiten van de Vlaamse Overheid

In het kader van de cofinanciering van het 2de PIO-project rond geluid werd een bedrag van 55.512,86 euro gevorderd van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

3 VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN IN 2023

3.1 OVERZICHT GEREALISEERDE VASTLEGGINGEN EN ORDONNANCERINGEN

In onderstaande tabel wordt per begrotingsartikel een overzicht gegeven van de gerealiseerde vastleggingen en ordonnanceringen en dit ten opzichte van de ingeschreven kredieten in de begroting 2023 (na laatste begrotingsaanpassing en laatste kredietherschikking).

Tabel 4: Ingeschreven en gerealiseerde uitgaven in 2023 (in euro)

BA	OMSCHRIJVING	VAK	VL	%	VEK	ORD	%
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)							
QBX-3QCE2EA-WT	WERKING EN TOELAGEN - EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID VIA HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG EN VIA HET VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND	2.267.000,00	2.266.724,31	99,99%	3.731.000,00	2.266.724,31	60,75%
QBX-3QCE2EV-IS	INTERNE STROMEN - OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)	41.981.000,00	41.981.000,00	100,00%	43.584.000,00	31.520.646,06	72,32%
QBX-3QCE2JA-WT	WERKING EN TOELAGEN - DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	7.657.000,00	7.560.724,43	98,74%	20.274.000,00	19.578.882,05	96,57%
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)							
QBX-3QCE2DA-WT	WERKING EN TOELAGEN - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	155.240.000,00	155.093.816,12	99,91%	126.745.000,00	341.877.421,73	100,00%
QBX-3QCE2DW-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)	6.000,00	6.000,00	100,00%	6.000,00	6.000,00	100,00%
Vlaamse Landmaatschappij (VLM)							
QBX-3QCE2DB-WT	WERKING EN TOELAGEN - DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKTE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN	0,00	0,00	-	0,00	-320,59	-
QBX-3QCE2DY-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	9.607.000,00	9.607.000,00	100,00%	12.707.000,00	12.434.593,16	97,86%
QBX-3QCE2FY-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	40.720.000,00	40.720.000,00	100,00%	29.702.000,00	24.075.192,64	81,06%
QBX-3QCE2GA-WT	WERKING EN TOELAGEN - EEN SPECIFIEK PLATTELANDSBELEID VOOR PLATTELANDSUITDAGINGEN	2.906.000,00	2.902.800,55	99,89%	3.191.000,00	1.298.658,88	40,70%
QBX-3QCE2GY-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%

QBX-3QCE2NJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE	11.947.000,00	11.947.000,00	100,00%	15.691.000,00	12.425.855,26	79,19%
QBX-3QCE2NR-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - GEBRUIKERSCHADE EN KAPITAALSCHADE	270.000,00	270.000,00	100,00%	275.000,00	264.795,60	96,29%
QBX-3QCE2NY-IS	INTERNE STROMEN - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	5.418.000,00	5.417.985,92	100,00%	7.129.000,00	2.339.985,77	32,82%
Departement Omgeving							
QBX-3QCE2DC-WT	WERKING EN TOELAGEN - ZORGEN VOOR EEN SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN	153.188.000,00	153.188.000,00	100,00%	160.168.000,00	160.168.000,00	100,00%
QBX-3QCE2DQ-IS	INTERNE STROMEN - EIGEN VERMOGEN INFORMATIE VLAANDEREN (EV IV)	181.000,00	181.000,00	100,00%	181.000,00	181.000,00	100,00%
QBX-3QCE2HA-WT	WERKING EN TOELAGEN - WE GAAN VOOR ZUIVERE LUCHT EN ONDERBOUWEN (LOKAAL) LUCHTBELEID VIA INNOVATIEVE MILIEUMONITORING	0,00	0,00	-	141.000,00	100.257,13	71,10%
QBX-3QCE2NA-WT	WERKING EN TOELAGEN - VIA BIJKOMENDE INSPANNINGEN BRONNEN VAN HINDER AANPAKKEN	159.000,00	158.020,95	99,38%	268.000,00	144.384,85	53,87%
QBX-3QCE2NJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE	331.000,00	330.910,32	99,97%	1.098.000,00	327.329,21	29,81%
QBX-3QCE2OA-WT	WERKING EN TOELAGEN - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGS-INSTRUMENTARIUM	2.989.000,00	2.966.420,50	99,24%	23.321.000,00	1.621.826,10	6,95%
QBX-3QCE2OB-WT	WERKING EN TOELAGEN - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID	355.000,00	332.713,19	93,72%	1.034.000,00	751.874,68	72,72%
QBX-3QCE2OC-WT	WERKING EN TOELAGEN - EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK	51.709.000,00	51.697.521,21	99,98%	23.451.000,00	20.978.525,74	89,46%
DAB Minafonds							
QBX-3QCE2ZZ-IS	INTERNE STROMEN	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%
QBX-3QCE2ZZ-OV	OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	-	-	-	259.545.000,00	-	-
Agentschap Natuur en Bos (ANB)							
QDX-3QCE2FA-WT	WERKING EN TOELAGEN - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	214.694.000,00	206.950.397,58	96,39%	209.608.000,00	178.268.844,99	85,05%

QDX-3QCE2FA-PA	PARTICIPATIES - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	8.600.000,00	8.600.000,00	100,00%	8.600.000,00	8.600.000,00	100,00%
QDX-3QCE2DA-WT	WERKING EN TOELAGEN - PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	0,00	0,00	-	5.492.000,00	5.208.052,44	94,83%
TOTAAL UITGAVEN		750.787.000,00	742.740.035,08	98,93%	996.504.000,00	865.000.530,01	86,80%

De netto-realisatiegraad (percentage betalingen ten opzichte van het totale vereffeningskrediet, exclusief het overgedragen saldo) bedraagt 117,37%.

3.2 OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

3.2.1 Begrotingsartikel QBX-3QCE2JA-WT: Werking en Toelagen - Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 5111	4.849.000,00	4.838.430,00	99,78%
QBX 3QC097 3300	2.000.000,00	1.914.294,43	95,71%
QBX 3QC905 5111	0,00	0,00	-
QBX 3QC922 1211	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	7.657.000,00	7.560.724,43	98,74%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC025 3300	808.000,00	808.000,00	100,00%
QBX 3QC056 6321	9.719.000,00	9.755.353,10	100,37%
QBX 3QC097 3300	1.682.000,00	951.614,29	56,58%
QBX 3QC905 5111	7.172.000,00	7.171.412,86	99,99%
QBX 3QC922 1211	893.000,00	892.501,80	99,94%
Totaal begrotingsartikel	20.274.000,00	19.578.882,05	96,57%

3.2.1.1 QBX 3QC025 3300 - Ondersteuning erkende kringloopcentra

Subsidies aan de 31 erkende kringloopcentra worden toegekend op basis van het subsidiebesluit van 20 mei 2005. De subsidie per kringloopcentrum wordt berekend op basis van het aantal kilo hergebruikte goederen (theoretisch hergebruik) en rekening houdend met de grootte en het aantal inwoners dat in het verzorgingsgebied van elk kringloopcentrum ligt. Het vastleggings- en vereffeningskrediet bleef in 2023 ongewijzigd op 808 k.euro.

3.2.1.2 QBX 3QC056 5111 - Ondersteuning preventie, selectieve inzameling (containerparken, ondergrondse containers, diftar-systemen,...) en het bouwen van installaties (groen- en GFT-compostering, sortering grofvuil,...)

Aan lokale overheden wordt financiële steun gegeven voor de uitvoering van het lokale huishoudelijk afvalstoffenbeleid en het asbestafbouwbeleid. Dit kadert in de doelstelling de effectiviteit van het afvalstoffenbeleid te verhogen en het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. De procedures voorzien in dit besluit (ontwerp-, toewijzings- en betalingsfase) en het feit dat de betalingsaanvragen ingediend moeten worden door de lokale overheden via de OVAM geven aanleiding tot een gespreide uitbetaling van de subsidies. Deze middelen dienen voor de subsidies voor investeringen in diftar huis aan huis, diftar containerparken, projecten openbare reinheid, ondergrondse containers en sorteerstraatsjes. In 2023 werd 4.838 k.euro aan vastleggingskrediet en 9.755 k.euro aan vereffeningskrediet uitgegeven.

3.2.1.3 QBX 3QC097 3300 – Subsidies in het kader van Circulaire Economie

Voor projecten en subsidies in het kader van Circulaire Economie werd in 2023 1.914 k.euro aan vastleggingskrediet en 952 k.euro aan vereffeningskrediet uitgegeven. Hiermee worden initiatieven van bedrijven en organisaties ondersteund voor projecten circulaire economie waarbij in 2023 de focus lag op circulaire economie in de zorgsector.

3.2.1.4 QBX 3QC905 5111 - Relance budget 4 – Circulaire Economie – Asbest (lokale besturen)

In 2023 werd er vanuit de relancemiddelen Vlaamse Veerkracht voor subsidies aan lokale overheden 7.172 k.euro in VEK voorzien in het kader van een versnelde asbestafbouw. Met de verbreding van het bestaande 'Subsidiebesluit lokale besturen' kan het lokaal bestuur een lokaal verankerd asbestafbouwinstrumentarium uitrollen voor de burger en voor het eigen patrimonium. Bijzondere aandacht gaat uit naar gebouwen waarin lokale jeugdverenigingen en jeugdafdelingen van sportverenigingen huizen. Met dit instrumentarium kan het lokale bestuur daarbij zowel ontzorging aan de burger aanbieden bij asbestverwijdering als een financiële ondersteuning op vlak van de asbestmeerkost.

3.2.1.5 QBX 3QC922 1211 – Relance budget 125 – Circulaire Economie – Recyclagehub (waaronder recyclage asbest)

Het project Recyclagehub kende twee oproepen. Op basis van een afzonderlijke externe en interne jury werden 35 projectvoorstellen ingediend, waarvan er 14 gesteund konden worden. Er worden met de Recyclagehub oplossingen geboden voor afvalstromen die momenteel nog onvoldoende gerecycleerd worden, waaronder matrassen, luiers en kunststoffen. Op deze manier kan 475.000 ton aan afvalstoffen bijkomend of hoogwaardiger worden verwerkt. De subsidie van 30 miljoen euro zorgt voor 322 miljoen euro aan totale investeringen en een bijkomende tewerkstelling van 270 VTE. In 2023 werd er voor 893 k.euro vereffend.

3.2.2 Begrotingsartikel QBX-3QCE2EA-WT: Werking en Toelagen - Een onderbouwd bodembeleid via herstel van bodemdiensten en bodemzorg en via het verstandig benutten van de ondergrond

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 5112	2.267.000,00	2.266.724,31	99,99%
QBX 3QC090 5112			
VAK - Budget 2023	0,00	0,00	-
VAK - Vrijgave Budget < 2023	1.403,86	1.403,86	100,00%
Totaal begrotingsartikel	2.267.000,00	2.266.724,31	99,99%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC013 3122	3.731.000,00	2.266.724,31	60,75%
QBX 3QC090 5112*	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	3.731.000,00	2.266.724,31	60,75%

3.2.2.1 QBX 3QC013 5112 - Overdracht financiële fondsen bodemsanering (Vlabotex en de bodemsaneringsorganisatie voor de sector van de garage- en koetswerkbedrijven en aanverwante bedrijven, erkend door de Vlaamse Regering)

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet.

VLABOTEX vzw

Op 14 september 2007 is VLABOTEX vzw erkend door de Vlaamse Regering als bodemsaneringsorganisatie voor de droogkuissector en dit voor een periode van 30 jaar.

Tot eind juni 2015 konden uitbaters van een droog- of nieuwkuis of eigenaars van een terrein waar in het verleden een nieuw- of droogkuis geëxploiteerd werd, een overeenkomst voor overdracht van de saneringsplicht met VLABOTEX sluiten. Na het sluiten van deze overeenkomst onderzoekt en saneert VLABOTEX de als historisch te beschouwen bodemverontreiniging met droogkuisproducten voor een forfaitaire jaarlijkse bijdrage gedurende 30 jaar. De Vlaamse overheid geeft jaarlijks ook een subsidie.

In het kader van de erkenning van VLABOTEX als bodemsaneringsorganisatie is naar VLABOTEX toe het principiële engagement gemaakt van de uitbetaling van 1 euro subsidie voor elke euro ontvangen van de leden in het kader van de gesloten overeenkomsten.

Zo wordt de helft van de kosten voor bodemonderzoeken en -sanering gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

In het door VLABOTEX ingediende voorstel van subsidiëringsprogramma voor 2023-2027 (5-jarenbegroting) werd voor 2023 een subsidie voorzien van 1.304 k.euro.

TERSANA vzw

Op 21 december 2018 keurde de Vlaamse Regering de erkenning van bodemsaneringsorganisatie voor de sector van de “garage- en koetswerkbedrijven en aanverwante bedrijven”, vzw Tersana, goed.

In het bodemdecreet en Vlarebo is voorzien dat de Vlaamse Regering subsidies kan toekennen aan een erkende bodemsaneringsorganisatie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om die taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor een erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht. Die bijdrage is maximaal gelijk aan de som van alle bijdragen die de bodemsaneringsorganisatie ontvangen heeft in het kader van de overeenkomsten die gesloten zijn ter uitvoering van het Bodemdecreet.

In 2023 werd een subsidie voorzien van 963 k.euro.

3.2.2.2 QBX 3QC090 5112 - FFEU-projecten “bodemsanering via OVAM (projecten 2007 en 2008)”

Binnen het FFEU 2008 werden voor het project “brownfields voor OVAM” (2008/03) middelen voorzien voor de sanering van de terreinen van Carcoke te Brugge en de sanering van de Balmatt-site te Mol. De voorziene middelen voor Carcoke zijn volledig opgebruikt voor de geplande aannemingsopdrachten. De sanering van Balmatt is later opgestart dan voorzien, waarbij de voorziene middelen niet volledig zijn opgebruikt. In 2015

zijn de resterende middelen ter waarde van 987.176,97 euro herbestemd naar de opdracht verwijdering en verwerking van gronden die zijn vrijgekomen bij de sanering van het 'Zijdelings Vaartje' voor de sanering van Carcoke te Brugge. In 2017 kwam een restbedrag van 1.403,86 euro vrij en dit encours werd in 2017 ingekanteld in het Minafonds.

3.2.3 Begrotingsartikel QBX-3QCE2EV-IS: Interne Stromen - Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij (OVAM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	10.092.000,00	10.092.000,00	100,00%
QBX 3QC038 4140	4.822.000,00	4.822.000,00	100,00%
QBX 3QC048 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC051 6141	25.067.000,00	25.067.000,00	100,00%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	2.000.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	41.981.000,00	41.981.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC035 4140	8.376.000,00	5.527.118,82	65,99%
QBX 3QC038 4140	4.946.000,00	4.990.777,89	100,91%
QBX 3QC048 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC051 6141	28.262.000,00	19.552.301,18	69,18%
QBX 3QC927 4140	2.000.000,00	1.450.448,17	72,52%
Totaal begrotingsartikel	43.584.000,00	31.520.646,06	72,32%

3.2.3.1 QBX 3QC035 4140 - Dotatie OVAM voor bodemsanering en bodembescherming (onder andere sensibilisering, studies en onderzoeken)

Reeds vervuilde bodems saneren alleen is niet voldoende; ook in de toekomst moeten we voorkomen dat we dezelfde fouten maken. Daarom garanderen we de bodemkwaliteit ook via de nodige bodemzorg. Zo stimuleert de OVAM innovatie, herstel van bodemdiensten en maximaal hergebruik van de bodem. We activeren het bodembewustzijn en zorgen voor een ondersteunend beleidskader zodat iedere stakeholder bodemzorg in de praktijk kan brengen. We dragen zo bij aan gezonde bodems voor een gezonde leefomgeving.

WE VERSTERKEN HET CIRCULAIR LANDGEBRUIK

Om de bodemdiensten maximaal te behouden of te herstellen en optimaal duurzaam hergebruik van de bodem te realiseren, werken we een kader circulair bodem- en landgebruik uit. Dit omvat onder andere gebiedsgericht grondverzet, aanpak restverontreiniging en gebiedswerking. De overheden nemen hierbij hun voor- beeldfunctie op. We werken beleidsvoorstellen uit om bijkomende restverontreiniging te

voorkomen en beheren de bestaande restverontreiniging optimaal. Daarnaast inspireren we regio's om binnen hun gebiedswerking bodemzorg en circulariteit vorm te geven door mee aan tafel te schuiven en onze inzichten te delen.

We werken een praktisch handelingskader voor bodemzorg uit en doen dit samen met onze sleutelpartners. Als eerste stap maken we voor twee bodemhandelingen (ontharding en natuurgebaseerde oplossingen bij het beheer van bodemverontreiniging) een gebruiksvriendelijke handleiding die aangeeft hoe iedere stakeholder zorgzaam met bodem kan omgaan. In een latere fase vullen we dit kader verder aan. Deze integrale aanpak houdt rekening met nieuwe uitdagingen zoals diffuse bodemverontreiniging en contaminants of emerging concern.

Recent worden we geconfronteerd met twee nieuwe uitdagingen. Meer en meer krijgen we te maken met diffuse bodemverontreiniging, zonder duidelijk aanwijsbare bron. Vaak werd die veroorzaakt door allerlei kleinschalige ambachtelijke activiteiten, waarvan de gegevens over de bron of de oorzaak verloren zijn gegaan. De OVAM zorgt voor een plan van aanpak en start met gerichte meetcampagnes.

De OVAM werkt ook in samenwerking met het beleidsdomein en in Europese context een plan van aanpak uit voor de selectie en opvolging van de meest prioritaire 'contaminants of emerging concern'. Dit zijn weinig bekende verontreinigende stoffen in de bodem en het grondwater, waarvan de risico's dus niet helemaal duidelijk zijn. We zorgen ervoor dat de belangrijkste (groepen van) stoffen – zoals de poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) - worden aangepakt via bodembeheer en bodemsaneringspraktijk.

Via Soil+Land Stewardship maken we dat iedereen zorg draagt voor de bodem. We werken in samenspraak met stakeholders en doelgroepen een set toekomstscenario's voor bodemzorg uit en stellen op maat van de doelgroepen een code van goede praktijk op. We inspireren door de bodemzorgers van nu zichtbaar te maken. We zorgen ervoor dat er in bodemzorg aandacht is voor ecosysteemdiensten, (bodem)biodiversiteit en de toe- passing van natuurgebaseerde oplossingen. Tot slot zoeken we manieren om de waarde van bodem en land in de circulaire economie te valideren en zetten stakeholders aan om deze te gebruiken.

DIGITALE ONTSLUITING BODEMINFORMATIE

We blijven bodeminformatie verspreiden als motor voor de realisatie van ons beleid. Denk daarbij aan het bodemattest, waarmee we nieuwe eigenaars beschermen, maar ook aan generieke platformen (geo-loket, Databank Ondergrond Vlaanderen, ...) en platformen die informatie op maat aanbieden, (bv. Woningpas). We onderzoeken het toegankelijker maken van bodeminformatie (bodemkaart, bodemdata) voor diverse doelgroepen met focus op de inzetbaarheid van deze informatie bij bodembeheerpraktijken. Op deze manier laten we bodemdata samen centraliseren en ontsluiten, zodat bodemkwaliteit gemonitord kan worden en bodemzorg uitgebouwd.

3.2.3.2 QBX 3QC038 4140 - Dotatie OVAM voor duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen (onder andere sensibilisering, studies en onderzoeken)

INTERNATIONALE WERKING DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

Circulaire economie overstijgt de geografische grenzen. Vlaanderen kan de overgang niet alleen verwezenlijken, dus het is noodzakelijk dat we ons beleid ook een nadrukkelijke internationale dimensie geven. Daarom nemen we internationaal en Europees een voortrekkersrol. We steunen een ambitieuze agenda om de overgang naar een circulaire economie Europees en internationaal verder uit te dragen. De Europese Commissie kondigde bovendien ambitieuze plannen aan in de vorm van de Europese Green Deal en een breed Actieplan Circulaire Economie. De ambities in deze plannen zijn opnieuw bevestigd in de herstelmaatregelen van de EU naar aanleiding van Covid-19, en maken zodoende integraal onderdeel uit van de Europese Faciliteit voor Herstel en Veerkracht. Daarom is samenwerking met de Europese regelgever essentieel.

Op Europees of internationaal niveau willen we mee de juridische en socio-economische voorwaarden verbeteren voor het halen van de OVAM-beleidsdoelstellingen, met een bijzondere aandacht voor de overgang naar een circulaire economie in Vlaanderen en Europa. Dit doen we op drie manieren:

- ✓ via klassieke beleidsbeïnvloeding in Europese en internationale kernprocessen zoals het EU Actieplan Circulaire Economie, EU Voorzitterschap en Verdrag van Bazel,
- ✓ via internationale samenwerking met het oog op kennisopbouw,
- ✓ door de Europese projectwerking uit te breiden met oog op innovatie en kennisopbouw.

ASBESTVEILIG VLAANDEREN

Asbest is een verzamelnaam van in de natuur voorkomende mineralen die tot in de jaren tachtig veelvuldig gebruikt werden in gebouwen, woningen en installaties omdat het sterk, slijtvast, isolerend, brandwerend en goedkoop was. De fijne vezels waaruit asbest bestaat zijn echter zeer gevaarlijk voor de mens wanneer deze in de lucht komen en ingeademd kunnen worden. Over heel Vlaanderen zouden gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen bevatten. Dit vormt niet enkel een gevaar voor de volksgezondheid, maar is eveneens een obstakel voor de renovaties die nodig zijn om de energie-efficiëntie van gebouwen en woningen te verbeteren en om tot een circulaire bouwpraktijk te komen. Bovendien is er potentieel om door de sloop van asbesthoudende gebouwen in buitengebieden nieuwe ruimte vrij te maken.

De OVAM voorziet een actief asbestafbouwbeleid. Het doel is om risicovolle asbesthoudende materialen tegen respectievelijk 2034 (de meest risicovolle asbesttoepassingen zoals asbestcement daken en gevelbekleding en niet-hecht- gebonden toepassingen) en 2040 (alle andere asbestproducten in slechte staat) af te bouwen. We voorzien hierbij de nodige ondersteuning voor handhaving. De OVAM heeft zelf geen toezichtsbevoegdheid voor asbestovertredingen maar ondersteunt de lokale toezichthouders door het

aanbieden van asbestopleidingen, het voorzien van leidraden en het voorzien van tweedelijnsondersteuning en -advies.

In de loop van 2022 is de aanwezigheid van een asbestattest verplicht geworden bij het verkopen van woningen en gebouwen met een risicobouwjaar (< 2001). Het asbestattest informeert de kopers over de aanwezigheid van asbest, de toestand ervan en toont aan of het gebouw reeds asbestveilig is of niet voor een normaal gebruik. Op die manier beschermen we kopers tegen onvoorziene kosten of blootstellingsrisico's. We voeren het actieplan asbestafbouw verder uit met prioriteit voor de meest kwetsbare doelgroepen en met het accent op ontzorging: voor scholen, sociale huisvesting, landbouw en zorginstellingen voeren we bestaande sectorprotocollen uit en hernieuwen andere. OVAM ondersteunde burgers via het aanbieden van een voordelige ophaling aan huis van asbestcementafval of de mogelijkheid deel te nemen aan een voordelige gegroepeerde asbestverwijdering binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht bij project VV4. Binnen de ondersteuning van lokale besturen besteden we bovendien extra aandacht aan jeugd(beweging)infrastructuur.

We evalueerden de voortgang van het asbestafbouwbeleid in 2022 en werkten een bijgestuurd Asbestafbouwplan 2.0 uit.

DEMATERIALISEREN EN SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN

De huidige lineaire economie heeft een negatieve impact op de uitstoot van broeikasgassen en op de grondstoffenvoorraden. De circulaire economie kan een oplossing bieden. Enerzijds gaan we op zoek naar manieren om onze maatschappelijke behoeften in te vullen met minder en efficiënter gebruik van materialen doorheen de hele keten. Anderzijds stimuleren we het sluiten van de productieketen. Dat wil zeggen dat we de waarde van de materialen die zich reeds in de keten bevinden zo min mogelijk verloren laten gaan (bv. door recycling, hergebruik, etc.).

Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardige valorisatie van bouw- en sloopafval.

We stimuleren bij de bouwsector een drastische ommezwaai naar materiaalbewust en veranderingsgericht (ver)bouwen. We implementeren daarom samen met de sector het preventieprogramma 'Op weg naar Circulair Bouwen 2022-2030'. Aan de hand van leerlessen en knelpunten gecapteerd uit de diverse (lopende) initiatieven geven we inhoud aan de Werkagenda Circulair Bouwen van Vlaanderen Circulair. Op die manier willen we de materiaalintensiteit van het bouwproces verlagen.

Via de TOTEM-tool stimuleren we een accurate en gebruiksvriendelijke bepaling van de materiaalimpact van gebouwen en infrastructuurwerken en kunnen we de ecologische voetafdruk van gebouwen verlagen. We onderzoeken de meerwaarde van een materialenpaspoort en materialenpeil om de milieu-impact van materialen in een gebouw te kunnen vergelijken. We zorgen ervoor dat data over materialen vlot kunnen worden gekoppeld aan nieuwe technieken, om preventie en herstellingen gericht uit te voeren.

Het selectief slopen van gebouwen en infrastructuur en de hoogwaardige afzet van bouw- en sloopafval moet in de toekomst de standaardpraktijk zijn. Tegen 2024 moeten we de gescheiden bouw- en sloopafvalstromen zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken of recyclen. Daarvoor passen we de wetgeving aan voor sloopopvolging en gebruik van grondstoffen. We voorzien ook de nodige instrumenten voor een betere gescheiden inzameling of (na)sortering zoals een kwaliteitsborgingsysteem voor secundaire granulaten.

De hoeveelheid restafval afkomstig van consumptiegoederen daalt door meer preventie, hergebruik en selectieve inzameling.

We voorzien een nieuw uitvoeringsplan voor lokaal materialenbeheer. Tegen 2030 willen we de selectieve inzameling van afval met het oog op recyclage doen toenemen van 69% tot 77,5%. Tegen 2030 moeten we minstens 50% van de recycleerbare fractie van huishoudelijk en bedrijfsafval bijkomend recyclen. Dit willen we realiseren door hergebruik, een betere selectieve inzameling en recyclagetrajecten voor prioritaire stromen. Er liggen belangrijke opportuniteiten in de stromen organisch-biologisch afval, kunststoffen, papier en karton en textiel.

We voorzien ook de nodige handhaving en ondersteuning op maat voor het lokale niveau (o.a. via samenwerkingsverbanden, visitaties, lerend netwerk en proefprojecten) en aan bedrijven om het bedrijfsrestafval te verminderen, zodat het interessanter of gemakkelijker is om recycleerbare stromen selectief in te zamelen dan om gemengd restafval aan te bieden.

De overgang naar een duurzamer, circulair voedsel- en biomassasysteem vraagt dat we grondstoffen en producten zo hoogwaardig mogelijk inzetten en dat we geen voedsel verspillen. We voeren samen met de sector het actieplan 'voedselverlies en biomassa(rest)stromen 2021-2025' uit.

Om biomassareststromen zo hoogwaardig mogelijk in te kunnen zetten, moeten we eerst een efficiënte selectieve inzameling installeren. In uitvoering van de Europese verplichtingen zijn tegen 1 januari 2024 de nodige maatregelen van kracht om in heel Vlaanderen zo veel mogelijk bio-afval te weren uit het huishoudelijk en bedrijfsrestafval. Dit is een belangrijke maatregel om de recyclagedoelstellingen en klimaatambities in 2030 te kunnen halen. We voorzien dit reeds in bepaalde sectoren en bereiden de uitrol naar gezinnen en kleine bedrijven voor. Zoals bepaald in het Vlaamse Regeerakkoord zetten we sterk in op de inzameling van organisch-biologisch afval, dat zo hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt. We stimuleren bijkomende investeringen in de realisatie van voorvergistingsinstallaties bij GFT-compostering.

Voor verpakkingen voert de Vlaamse regering alle afspraken in het Verpakkingsplan 2.0 uit. Eind 2022 was er een tussentijdse evaluatie met daaraan gekoppelde consequenties. We zorgen ervoor dat de verpakkingssector zijn ambitieuze engagementen nakomt en leggen onze focus op handhaving. Via het instrument van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voeren we een beleid rond bedrijfsverpakkingen dat meer aandacht heeft voor hergebruik, hoogwaardige recyclage en uitbouw van lokale af- zetmarkten voor gerecycleerde materialen. We willen via een betere traceerbaarheid maximaal zicht krijgen op de bestemming van de afvalstromen. We stimuleren een actief overleg tussen voedings- en verpakkingsindustrie, lokale overheden en horeca om slimmere en afvalarme ondernemingsmodellen te

ontwikkelen voor consumptie buitenshuis. We geven uitvoering aan de Green Deal Anders Verpakt tussen overheid en distributie om het aandeel wegwerp en niet-recycleerbare verpakkingen op de markt te verminderen.

We starten voor een selectie van producten vermeld in de kaderrichtlijn Afvalstoffen en het Europese Actieplan CE (textiel, elektrische en elektronische apparatuur, batterijen, ...) en eigen opportuniteiten (matrassen, ...) een ketenaanpak, onder andere via convenanten. De sectoren moeten producten slimmer ontwerpen, zodat ze langer meegaan en makkelijker herstelbaar, herbruikbaar en recycleerbaar zijn. We stimuleren herstelling van producten en hergebruik van onderdelen. We bevorderen circulair ontwerp en circulaire aankopen binnen instrumenten zoals de aanvaardingsplicht en green deals. Knelpunten als productnormering, labeling etc. maken we bespreekbaar bij de bevoegde federale ministers via het IBP. We onderzoeken of er betere resultaten geboekt kunnen worden door de aanvaardingsplicht van verschillende stromen af te stemmen tussen de gewesten, voor een uniform beleid over heel België.

Complementair zal ook vanuit het Europese project C-Martlife budget worden ingezet om te komen tot een betere selectieve inzameling en recyclage, voor onderzoek naar specifieke productstromen en het verminderen van de hoeveelheid zwerfvuil.

Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt. Producten moeten slimmer worden ontworpen, zodat ze langer meegaan en makkelijker herstelbaar, herbruikbaar en recycleerbaar zijn. Om zulk circulair ontwerp aan te moedigen brengen we de mogelijkheden van een aantal instrumenten in kaart: productnormering, labeling, garantieregeling en UPV.

Kunststoffen worden op dit moment nog te spilzuchtig en laagwaardig ingezet. Daarom lanceerden we in 2020 het actieplan 'kunststoffen'. De krachtlijnen zijn een efficiënter gebruik van kunststoffen, meer selectieve inzameling, meer recyclage en meer afzet voor recyclaten. We maken het financieel interessanter om kunststoffen apart te houden voor recyclage en de niet-recycleerbare kunststoffen van de markt te weren. De coronacrisis maakte met name de afzet van recyclaten problematisch, wat we verder ondersteunen via criteria rond recycled content in specifieke producten en via openbare aanbestedingen.

We pleiten voor extra investeringen in de nodige sorteer- en recyclagecapaciteit. Zo zorgen we ervoor dat Vlaanderen evolueert tot een toonaangevende recyclagehub in Europa, hier worden in het kader van het Vlaamse relanceplan bijkomende middelen voor voorzien. We focussen hierbij op luiers, asbest, textiel, matrassen en kunststoffen.

Het Symbioseplatform is een tool waarop bedrijven actief informatie over hun reststromen met elkaar kunnen delen, en vervolgens zulke stromen kunnen verkopen of uitwisselen. Het platform creëert zo win-win situaties waarbij waardevolle materialen een nieuwe toepassing vinden in plaats van bij het afval terecht te komen, en bedrijven toegang krijgen tot een goedkopere en milieuvriendelijkere bron van grondstoffen.

Milieuverantwoorde verwerking van afvalstoffen is gegarandeerd.

De milieuheffingen hielpen de afgelopen decennia het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te sturen dat de hoeveelheid restafval gedaald en recyclage verhoogd is. Daarom passen we de heffingen op afvalstoffen bestemd voor eindverwerking aan zodat de loutere energiewaardering van restafval wordt afgebouwd ten gunste van selectieve inzameling en mechanische of chemische materiaalrecyclage. De afvalverwerkingscapaciteit in Vlaanderen stemmen we af op maat van de circulaire economie. Een circulaire economie betekent dat Vlaanderen zich moet voorbereiden op een gefaseerde afbouw van afvalverbranding.

De hoeveelheid zwerfvuil daalt.

We voeren de strijd tegen zwerfvuil op door lokale besturen en producenten te mobiliseren voor meer preventie en handhaving.

In de uitvoering van de EU Richtlijn Single Use Plastics zorgen we ervoor dat producenten de kost op zich nemen voor de gescheiden inzameling en recyclage en de opruimkosten van zwerfvuil. We maken afspraken met de federale overheid en de gewesten over het juridisch kader dat nodig is voor de inning van de zwerfvuilkosten.

Ook via de Mooimakers (samenwerking OVAM, Fost Plus en VVSG) zetten we het beleid tegen zwerfvuil en slukstorten verder met gepaste extra beleidsmaatregelen, samen met de doelstellingen die in het Lokaal Materialenplan staan. Daarbij leren we maximaal uit de opgedane ervaringen en heroriënteren we de werking van de Mooimakers meer richting handhaving en preventie.

OVAM DIGITAAL

Een kwaliteitsvolle ICT- en informatiestrategie is cruciaal voor een optimale dienstverlening en om het eigen beleid te monitoren. We onderbouwen ons beleid met data en delen onze inzichten met onze stakeholders. Daarnaast gebruiken we de beschikbare technologieën om onze interne werking te stroomlijnen.

Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsstelsel voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel. We heroriënteren de manier van data-inzameling van afvalstoffen, door te focussen op transparantie, de administratieve lasten te doen dalen en het verzamelen en verwerken van gegevens maximaal te automatiseren. We bouwen hiertoe stapsgewijs het MATIS (materialeninformatiesysteem) uit. In een eerste stap ontwikkelen we een nieuw systeem voor de productie en verwerking van huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval. Finaal beogen we hier een centraal systeem mee dat de OVAM aan de hand van kwaliteitsvolle real time gegevens inzicht biedt in de materiaalstromen (inclusief productieplaats, bestemming en gebruikstoepassing) tussen Vlaamse lokale besturen, bedrijven en hun klanten binnen en buiten Vlaanderen.

Verder ontwikkelen we indicatoren voor verschillende thema's als bouw, productketens, voeding en mobiliteit in het kader van circulaire economie, en we bundelen deze in een CE-monitor. Daaraan kunnen we doelstellingen koppelen, waarmee we beleidsmaatregelen kunnen evalueren en externen kunnen informeren en sensibiliseren.

De OVAM ontsluit haar afval-, materialen- en bodeminformatie digitaal.

Via de digitale ontsluiting van data en ontwikkeling van tools ondersteunen en sensibiliseren we burgers, lokale besturen en bedrijven. Denk maar aan het asbestattest, Cirkeltips, de benchmarktool voor lokale besturen en het Vlaams Symbioseplatform.

Onze dossierbehandeling loopt digitaal tegen 2024.

Deze legislatuur maken we werk van de digitalisering van onze advisering bij omgevingsvergunningen, afleveren van kennisgevingen voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen, beheer van ambtshalve opdrachten, beheer van het grondinformatieregister en informatiebeheer in het algemeen.

COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het functioneren van onze organisatie, om de maatschappelijke meerwaarde van OVAM voor Vlaanderen te maximaliseren. Dit doen we op de volgende manier:

- ✓ We maken onze dienstverlening bekend (tools, producten, richtlijnen, sorteerboodschappen, ...) zodat we iedereen bereiken die er baat bij heeft.
- ✓ Onze communicatie dient daarnaast om burgers, bedrijven en andere organisaties te sensibiliseren en te informeren over onze kernthema's.
- ✓ Tot slot creëren we draagvlak voor nieuw en ambitieus beleid op 'onze' thema's.
- ✓ Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren.
- ✓ De voorbije decennia stond de OVAM mee aan de wieg van een heleboel organisaties (bijv. beheersorganismen, sectorfondsen, ...) die mee uitvoering geven aan diverse acties in het kader van het afval-, materialen- en bodembeheer of bouwde de OVAM belangrijke partnerschappen uit met lokale besturen, bedrijfsfederaties, ... Veel van deze organisaties hebben zelf een sterk communicatiebeleid waardoor het voor burger en bedrijf soms moeilijk te onderscheiden is wie wat doet. Onze strategie is er op gericht verbinding en versterking te creëren tussen partners en communicatie-acties.
- ✓ Voor de kernthema's motiveren we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.
- ✓ We identificeren verschillende prioritaire thema's. Rond die thema's werkt de OVAM strategische communicatieplannen uit die verschillende beleidsmaatregelen op lange termijn ondersteunen met specifieke acties of campagnes. Verder optimaliseren we ook de interne informatiedoorstroming.

3.2.3.3 QBX 3QC051 6141 - Dotatie OVAM voor investeringsuitgaven (o.a. aan BBF) met betrekking tot ambtshalve bodemsaneringen, de verwijdering van afvalstoffen en aanpak brownfields

Een minimale bodemkwaliteit is essentieel voor goed functionerende kringlopen van water en voedingsstoffen, een aangename leefomgeving en een gezonde voeding. Het is een kritische succesfactor om een circulaire economie mogelijk te maken en de gevolgen van de klimaatverandering mee op te vangen.

Hiervoor stimuleren we het verder herstel van verontreinigde bodems, in de eerste plaats bij particulieren, oude bedrijfslocaties en stortplaatsen.

ALLE HISTORISCHE RISICOGRONDEN ZIJN ONDERZOCHT TEGEN 2036 EN DE SANERING VAN HISTORISCHE VERONTREINIGING IS OPGESTART WAAR NODIG

De OVAM wil dat tegen 2036 elke risicogrond in Vlaanderen is onderzocht en waar nodig de sanering van historische verontreinigingen is opgestart. Dat doen we door een overkoepelende coördinatie, op basis van een prioriteringsmodel en via de op het brede publiek gerichte bewustzijns campagne De Grote Grondvraag. We wensen tegen 2028 alle oriënterende bodemonderzoeken uit te laten voeren en stimuleren verder bodemonderzoek- en sanering. De OVAM voorziet deelprogramma's op maat voor specifieke doelgroepen. Zo stimuleren en ondersteunen we bedrijven in de sanering van het historisch passief op bedrijfslocaties. We stimuleren ook de fondsen Bofas vzw, Vlabotex vzw en Tersana vzw bij de uitvoering van onderzoeken en saneringen in hun sector. Ten tweede ontzorgen we (boven)lokale besturen en publieke instellingen via oplossingstrajecten en een aanpak op maat voor prioritaire gemeenten, bijvoorbeeld via samenwerkingsverbanden. We stimuleren collega-overheden om hun risicogronden tijdig te onderzoeken en/of te saneren. Tot slot ontzorgen we de burger door zelf site-onderzoeken uit te voeren. Voor alle doelgroepen waar de huidige eigenaar vrijgesteld is, zorgt de OVAM met haar ambtshalve optreden voor oplossingen voor mensen, verenigingen, bedrijven of besturen. Scholen krijgen als prioritaire doelgroep nog bijzondere aandacht in een apart project waarbij we werken met sectorprotocollen.

WE INVESTEREN IN DUURZAME BROWN- EN BLACKFIELDONTWIKKELING

We herontwikkelen brown- en blackfields en stortplaatsen in het kader van circulair ruimtegebruik. Zulke gronden zijn zodanig vervuild dat het niet rendabel is op korte termijn om deze op te kuisen en opnieuw te benutten. De markt heeft daarom een duwtje in de rug nodig van de overheid zodat we er op langere termijn wel de vruchten van kunnen plukken. Samen met lokale en bovenlokale besturen en andere partners gaan we op zoek naar terreinen waar verplichtingen nodig zijn in het kader van het bodemdecreet (bv. Een bodemsanering). Daar kunnen we dan tegelijk een maatschappelijke meerwaarde creëren rond duurzaam gebruik met aandacht voor circulariteit en bodemzorg. We bieden daarbij oplossingen op maat om de partners te ondersteunen.

WE ONDERZOEKEN WATERBODEMVERONTREINIGING EN SANEREN WAAR MOGELIJK

We stimuleren het bewustzijn rond historisch verontreinigde waterbodems en doen voorbereidend onderzoek via een aantal Europese onderzoeksprojecten. De sanering van historisch verontreinigde waterbodems is immers nodig voor een verhoogde kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater en de ontwikkeling van groenblauwe netwerken. We bouwen de komende legislatuur voldoende knowhow op om in 2024 een aanpak voor te kunnen leggen aan de Vlaamse regering voor de sanering van historisch

verontreinig- de waterbodems. Verder stimuleren we de verhoogde circulaire toepassing van bagger- en ruimingsspecie, waarin de overheden een voorbeeldrol opnemen.

VOORMALIGE STORTPLAATSEN WORDEN OPTIMAAL INGEZET VOOR NIEUWE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN, IN HET BIJZONDER BEBOSSING EN NATUURONTWIKKELING

Stortplaatsen kunnen een waardevolle voorraad zijn aan materialen, energie en land. Momenteel is de ruimte die stortplaatsen innemen vaak onderbenut, terwijl maatschappelijke noden als bebossing, natuurontwikkeling en CO2-captatie met ruimtegebrek kampen. In overleg met de lokale besturen werden locaties geselecteerd die in aanmerking komen voor de uitvoering van een oriënterend bodemonderzoek in kader van bebossing of natuur(her)ontwikkeling. Ook i.s.m. overheidsagentschappen, provincies,... wordt gekeken naar mogelijkheden voor duurzame herontwikkeling van stortplaatsen (energie, waterberging, ...). In ambtshalve onderzoeken op stortplaatsen gaan we vanaf nu systematisch na of de locatie onderbenut is qua landgebruik, klimaatdoelstellingen of ander beheer.

WE VOORKOMEN MAXIMAAL NIEUWE BODEMVERONTREINIGING EN ZORGEN VOOR EEN MINIMALE IMPACT VOOR MENS OF LEEFMILIEU

We handhaven de eerste periodieke onderzoeksplicht waarbij elke risico-inrichting met een laattijdig rapport wordt ingelicht en actief opgevolgd. Daar waar bij een incident bodemverontreiniging ontstaat, volgen we deze schadegevallen snel en van nabij op. Daarnaast richtten we een fonds (PROMAZ) op voor de sanering van bodemverontreiniging veroorzaakt door het gebruik van stookolietanks voor verwarmingsdoeleinden.

WE EVALUEREN IN NAVOLGING VAN DE PARLEMENTAIRE ONDERZOEKSCOMMISSIE PFAS DE WERKING VAN HET BODEMDECREET EN STELLEN EEN VERBETERPLAN VOOR

Over diverse topics stellen we discussienota's op en toetsen deze af met een extern expertenpanel. Zo krijgen de contouren van het toekomstig bodembeleid vorm. We evalueren het project 2036 met de PFAS-crisis in gedachten. We voeren de afgesproken acties van het PFAS-actieplan uit binnen het beschikbare middelenkader.

ASBESTVEILIG VLAANDEREN

Asbest is een verzamelnaam van in de natuur voorkomende mineralen die tot in de jaren tachtig veelvuldig gebruikt werden in gebouwen, woningen en installaties omdat het sterk, slijtvast, isolerend, brandwerend en goedkoop was. De fijne vezels waaruit asbest bestaat zijn echter zeer gevaarlijk voor de mens wanneer deze in de lucht komen en ingeademd kunnen worden. Over heel Vlaanderen zouden gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen bevatten. Dit vormt niet enkel een gevaar voor de volksgezondheid, maar is eveneens een obstakel voor de renovaties

die nodig zijn om de energie-efficiëntie van gebouwen en woningen te verbeteren en om tot een circulaire bouwpraktijk te komen. Bovendien is er potentieel om door de sloop van asbesthoudende gebouwen in buitengebieden nieuwe ruimte vrij te maken.

De OVAM voorziet een actief asbestafbouwbeleid. Het doel is om risicovolle asbesthoudende materialen tegen respectievelijk 2034 (de meest risicovolle asbesttoepassingen zoals asbestcement daken en gevelbekleding en niet-hecht- gebonden toepassingen) en 2040 (alle andere asbestproducten in slechte staat) af te bouwen.

We voeren het actieplan asbestafbouw verder uit met prioriteit voor de meest kwetsbare doelgroepen en met het accent op ontzorging: voor scholen, sociale huisvesting, landbouw en zorginstellingen voeren we bestaande sectorprotocollen uit en hernieuwen andere.

3.2.3.4 QBX 3QC927 4140 - Dotatie OVAM voor investeringsuitgaven (o.a. aan BBF) met betrekking tot ambtshalve bodemsaneringen, de verwijdering van afvalstoffen en aanpak brownfields

TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE IN VLAANDEREN

De overgang van een lineaire naar een circulaire economie komt tegemoet aan een aantal uitdagingen: zo veel mogelijk natuurlijk kapitaal behouden en herstellen, bijdragen aan een oplossing voor de klimaatverandering, bedrijven een duurzame toekomst geven, mee werkgelegenheid creëren en de strijd tegen sociale ongelijkheid aangaan.

Het biedt onze bedrijven kansen om te innoveren: door nieuwe ondernemingsmodellen, nieuwe producten die beter recycleerbaar, herbruikbaar en herstelbaar zijn en nieuwe partnerschappen onder meer voor uitwisseling van grondstoffen en energie... Op die manier kunnen de bedrijven beter inspelen op de behoeften van zowel hun klanten als de maatschappij en kunnen ze het verschil maken met (buitenlandse) concurrenten.

Vlaanderen Circulair is een breed partnerschap dat bestaat uit relevante Vlaamse overheidsinstanties, beroepsfederaties, verenigingen, steden en gemeenten, burgers en kennisinstellingen. We staan voor de uitdaging om de lessen die dit partnerschap vorige legislatuur leerde door onderzoek en experiment, te verankeren in het beleid met nieuwe businessmodellen en economische kansen. De in 2021 opgestarte werking via de thematische Werkagenda's circulair bouwen, chemie & kunststoffen, waterkringlopen, de bio-economie, de voedselketen en de maakindustrie wordt verdergezet.

Naast deze thematische acties hebben we zeven transversale hefboomen geïdentificeerd die over de thema's heen cruciaal zijn voor de transitie Circulaire Economie, en waar aparte werkgroepen concrete initiatieven voor zullen nemen in wisselwerking met de Werkagenda's:

- ✓ Via beleidsinstrumenten verankeren we inzichten en verhelpen we knelpunten in de wet- en regelgeving.
- ✓ Op Vlaams niveau gebruiken we circulaire overheidsaankopen om bijvoorbeeld producten met recyclaten te stimuleren.
- ✓ Het Steunpunt Circulaire Economie doet onderzoek naar onder meer indicatoren en sociaaleconomische effecten van circulaire economie.
- ✓ Actieve communicatie zal het draagvlak voor de circulaire economie verbreden.
- ✓ We stuwen innovatie & ondernemen in de richting van circulaire praktijken.
- ✓ Onder de hefboom financiering valt het aanmoedigen van investeringen en mobiliseren van Europese middelen.
- ✓ We zorgen ervoor dat de jobs en skills van de nabije toekomst aangepast zijn aan de circulaire realiteit.

De OVAM neemt haar engagement op in elk aspect van deze constellatie via de Stuurgroep, het team Vlaanderen Circulair, de centrale Projectgroep, de Kompasgroep en de Werkagenda's. Meer specifiek zal ze optreden als trekker van zowel de Werkagenda Circulair Bouwen als de Werkagenda Kunststoffen & Chemie. In de overige vier speelt ze eveneens een prominente rol voor wat betreft het materialenluik, door deel te nemen aan de respectievelijke kerngroepen, visiebepalingen en rollende programma's.

3.3 VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

3.3.1 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DA-WT: Werking en Toelagen - Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC000 6321	0,00	419.980,68	-
QBX 3QC053 7320	3.321.000,00	3.326.541,82	100,17%
QBX 3QC054 6321	102.119.000,00	101.490.869,45	99,38%
QBX 3QC093 7320	19.202.000,00	19.263.289,33	100,32%
QBX 3QC910 6321	0,00	0,05	-
QBX 3QC915 7320	0,00	0,05	-
QBX 3QC925 6321	0,00	0,00	-
QBX 3QC935 7112	4.315.000,00	4.313.639,83	99,97%
QBX 3QC936 7320	3.988.000,00	3.986.312,07	99,96%
QBX 3QC937 7320	10.985.000,00	10.984.621,56	100,00%
QBX 3QC938 1211	242.000,00	241.528,10	99,81%
QBX 3QC939 6321	10.000.000,00	10.000.000,00	100,00%
QBX 3QC956 6321	30.000,00	29.736,03	99,12%
QBX 3QC957 7320	1.038.000,00	1.037.297,15	99,93%
Totaal begrotingsartikel	155.240.000,00	155.093.816,12	99,91%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC000 6321	1.804.000,00	1.482.081,25	82,16%
QBX 3QC053 7320	6.500.000,00	6.368.971,97	97,98%
QBX 3QC054 6321	285.742.421,74	308.041.069,77	107,80
QBX 3QC093 7320	21.119.000,00	5.416.828,97	25,65%
QBX 3QC910 6321	15.300.000,00	9.392.321,47	61,39%
QBX 3QC915 7320	9.000.000,00	8.085.444,61	89,84%
QBX 3QC925 6321	425.000,00	963.964,54	226,82%
QBX 3QC935 7112	1.500.000,00	274.739,83	18,32%
QBX 3QC936 7320	487.000,00	1.106.220,42	227,15%
QBX 3QC937 7320	0,00	0,00	-
QBX 3QC938 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC939 6321	0,00	0,00	-
QBX 3QC956 6321	0,00	461,52	-
QBX 3QC957 7320	0,00	745.317,38	-
Totaal begrotingsartikel	341.877.421,74	341.877.421,73	100,00%

3.3.1.1 QBX 3QC000 6321 - Ondersteuning van projecten in kader van waterhergebruik en voorkoming van droogte

Het vermelde vastgelegde bedrag van 419.980,68 euro betreft een dossier uit het verleden waar een manuele correctieboeking met een foutief budgetopmaaksegment werd gebruikt en hierdoor onterecht VAK-budget heeft benomen. In begrotingsjaar 2023 werden namelijk geen dossiers vastgelegd op deze basisallocatie

In het kader van het Actieplan Droogte en Wateroverlast 2019-2021 en de Blue Deal zijn in 2019 en 2020 voor 10 miljoen euro aan subsidiedossiers vastgelegd die momenteel in uitvoering zijn. De dossiers Proeftuinen Droogte beogen het inperken van de gevolgen van droogteperiodes door het stimuleren van strategische watervoorraden, het optimaal (her)gebruik van beschikbaar water,... Deze projecten zijn in uitvoering. De vereffening van deze subsidies in 2023 bedroeg 1.482 k.euro. Dat is lager dan begroot omdat de termijn voor realisatie van een aantal projecten verlengd moest worden.

3.3.1.2 QBX 3QC053 7320 - Groen-blauwe netwerken

De Vlaamse Regering verhoogt de inspanningen in de strijd tegen droogte en waterschaarste. Ze zet hierop in met de Blue Deal. Eén van de maatregelen is om water langer tegen te houden en meer te laten infiltreren. Dat kan onder andere door waterlopen terug meer te laten meanderen, waterpeilen in de valleigebieden terug te verhogen door peilen gericht te sturen en meer ruimte voor water te creëren. De realisatie van deze maatregel is vaak niet éénvoudig gelet op de sterke versnippering van de ruimte in Vlaanderen waarbij natuur-, bos- en landbouwgebieden naast elkaar voorkomen en vraagt daarom een nauwe samenwerking met de beheerders van de open ruimte. Hiertoe werd in 2020 via een éénmalige budgetinjectie ongeveer 21,5 miljoen euro voorzien voor vastlegging van projecten voor het versterken van groen- blauwe netwerken door gebiedsgerichte samenwerking. In 2023 werd initieel geen VAK voorzien doch een herverdeling van

3.327 k.euro was binnen het artikel noodzakelijk om verrekeningen en grote prijsherzieningen voor enkele dossiers waaronder de openlegging van de Woluwe, de werken aan de grote Steunbeer in Diest en de vernieuwing/renovatie van de gemalen Vliet en Zielbeek in Puurs te kunnen vastleggen. In 2023 werd 6.369 k.euro VEK benut voor de vereffening van verschillende dossiers die nog volop in uitvoering zijn.

3.3.1.3 QBX 3QC054 6321 - Investeringsbijdragen aan gemeenten voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen, kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en private waterzuiveringsinstallaties

In 2023 werd voor 101.491 k.euro aan subsidies voor 132 gemeentelijke rioleringsprojecten en 253 IBA-projecten (Individuele Behandelingsinstallatie voor Afvalwater) vastgelegd. De begunstigden van deze toelagen zijn gemeentebesturen, intercommunales en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die gemeentelijke rioleringsprojecten voor uitvoering overgenomen hebben en het rioolbeheer voor de betrokken gemeenten uitvoeren. Zowel aanleg als heraanleg van rioleringen als afkoppelingsprojecten kwamen aan bod. Door het toekennen van deze subsidies stimuleert het Vlaams Gewest de uitbouw en optimalisatie van het gemeentelijke rioleringsnet en de sanering van ongezuiverde lozingen. Omdat in de loop van het jaar duidelijk werd dat de rioolbeheerders onvoldoende gunningsdossiers konden indienen om het in 2023 toegekende VAK volledig te benutten, werd in totaal 20.000 k.euro VAK geheralloceerd naar de prioritaire projecten “Natuur in je School” (via begrotingsartikel QBX-3QCE2OC-WT – ondersteuning projecten partnerschappen Blue Deal), ondersteuning voor de verwerving van natuurgebieden (via begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-WT), digitalisering van de vervoersdocumenten van de NV Aquafin (via begrotingsartikel QBX-3QCE2DC-WT), uitvoeren van bijkomende slibuimingen (via begrotingsartikel QB0-1QCE2DW-IS) en vastlegging van eindafrekeningen en prijsherzieningen van Blue Deal projecten 2020 – 2022.

Voor 2023 is er een groot verschil tussen het vooropgestelde VEK bij BO 2023 en het uiteindelijk gerealiseerde VEK. Dit heeft te maken met het feit dat de aanrekeningwijze van VEK in de loop van 2023 werd aangepast. Voorheen werd de VEK-aanrekening bepaald door de effectieve uitbetalingen van voorschotten en saldi. In de tweede helft van 2023 werd beslist dat de VCO moet toegepast worden en de VEK-aanrekening dient te gebeuren pro-rata het aantal maanden dat de rioleringswerken duren. Om deze nieuwe werkwijze volledig te kunnen toepassen, werden alle rioleringsprojecten waarvoor de werken reeds in het verleden werden uitgevoerd maar waarvoor nog geen effectieve betaling gebeurde, aangerekend worden op het VEK 2023. Hierdoor is er voor 2023 een VEK-benutting van 308.041 k.euro. Er werd voor 69.556 k.euro aan subsidies effectief uitbetaald voor 253 IBA-projecten en 115 gemeentelijke rioleringsprojecten.

3.3.1.4 QBX 3QC093 7320 - Uitvoering van maatregelenprogramma's in het kader van stroomgebied-beheerplannen

In het kader van het derde stroomgebiedbeheerplan (SGBP3) voor de periode 2022–2027 bleek bijstelling van het bestaande budget noodzakelijk. De prioriteiten voor bijkomende investeringen richting gezonde waterlopen heeft de Vlaamse Regering op 1 juli 2022 vastgelegd via de conceptnota de Grote Stroomversnelling. Die bevat onder andere een investeringsprogramma “levend water” en het versnellen van de aan Aquafin opgedragen investeringsprojecten. Het programma “levend water” stelt een planmatige en structurele aanpak van waterlopen voorop, gericht op herstel van de hydromorfologie van de waterloop. Daarbij wordt binnen gebiedsgerichte initiatieven met meerdere actoren en aan meerdere doelstellingen tegelijk gewerkt in samenspraak met belanghebbenden en betrokkenen. De acties zelf spitsen zich toe op waterlichaamspecifieke acties op het vlak van hydromorfologie, specifieke acties in speciale beschermingszones m.b.t. vernatting, waterbodemsaneringen, generieke acties met eenmalige en jaarlijkse/operationele kosten, beperking nutriëntuitspoeling, erosiebeperking, enz... .

Initieel bedroeg het budget 24.816 k.euro VAK en 24.100 k.euro VEK. Een deel van dit bedrag werd herschikt om via andere begrotingsartikels bij te dragen aan de doelstellingen van het SGBP en het waterbeleid in brede zin. Zo werden bedragen herschikt naar de VMM-toelage QB0-1QCE2DW-IS (181 k.euro VAK/VEK in functie van programma-management SGBP), naar de VLM-toelagen QBX-3QCE2DY-IS en QB0-1QCE2NY-IS (700 k.euro VAK/VEK in functie van het mestbeleid), naar de NV Aquafin via begrotingsartikel QBX-3QCEDC-WT (2.100 k.euro VAK/VEK in het kader van een verhoogd opleveringsbudget), naar het departement Omgeving via begrotingsartikel QB0-1QCE2ND-WT (1.228 k.euro VAK in het kader van de call Gebiedsdeals 2.0) en intern binnen het begrotingsartikel 1.405 k.euro VAK voor de verrekeningen van eerder vastgelegde investeringen in het kader van de Blue Deal.

De VAK-benutting 2023 bedraagt 19.263 k.euro. Dit bedrag werd enerzijds voorzien voor lokale overheden en actoren voor het subsidiëren van projecten ‘Levend Water’ en anderzijds voor de eigenlijke uitvoering van maatregelen en acties zoals opgenomen in het SGBP door de verschillende betrokken overheden (VPO, OVAM, VMM en ANB).

Voor de subsidieprojecten ‘Levend Water’ werd in totaal 8,7 mio euro subsidie vastgelegd voor 28 projecten gespreid over geheel Vlaanderen. Het subsidiereglement spitste zich vooral toe op een herstel van de ecohydrologie waardoor vooral hermeanderingen, de aanleg van vistrappen op lokale waterlopen, het openleggen van lokale waterlopen en vernattingsprojecten gesubsidieerd werden. OVAM heeft vooral projecten vastgelegd voor de sanering van waterbodems (Grote Laak, Molse Nete, Grote Nete) of met het oog op een toekomstige sanering van waterbodems (inventarisatie hotspots, waterbodemonderzoek Kneutersloop). Voor wat betreft de waterbodemsanering van categorie 1 waterlopen (Grote Laak) werd ook via VMM een deel van de kosten gedragen. VPO focuste dan weer vooral op erosieprojecten (sedimentmodellering en bijhorende ICT ondersteuning, aanduiden prioritaire gebieden voor erosiebestrijding,...). ANB heeft in 2023 geen projecten vastgelegd.

De projecten van VMM betroffen het oplossen van vismigratieknelpunten (Demer, Zwalm, Mark - Hoogstraten), het aanleggen van hermeanderingen en openleggen van waterlopen (Warmbeek, Poekebeek, Woluwe, ...), slibruiming (Houtensluis Vaart, Stenensluis Vaart), het opmaken van dienstverlenerbestekken (Netebekken, Benedenschelde, bij-aktes voor Yzerbekken en Dijle-Zennebekken) waarbij voorontwerpen, voorstudies of ontwerpen (Waterbuffers Voeren) worden opgemaakt met het oog op toekomstige hermeanderingen enz evenals het vastleggen van een aantal beleidsondersteunende acties. De vereffeningen voor de SGBP zijn lager uitgevallen dan initieel begroot ingevolge reëel vastgestelde verschuivingen in de vereffeningsskalender t.o.v. de ramingen bij de BA2023.

Het Vlaams Planbureau voor Omgeving investeerde zoals de vorige jaren in de ICT-ondersteuning door Fluves voor het verder verbeteren, operationaliseren en uitvoeren van de erosie- en sedimentmodellering via het CN-WS model. Met dit model worden erosie en sedimenttransport naar de waterlopen, grachten en riolering gemodelleerd, alsook de impact van erosiebestrijdingsmaatregelen. In 2023 werden bijkomende modelverbeteringen en -uitbreidingen doorgevoerd in de code, het modelleren werd verder geoperationaliseerd (sedimentserver) en er werd verder werk gemaakt van de ontsluiting en documentering van de code in GitHub. Met het model werden zowel berekeningen op schaal Vlaanderen als op gebiedsniveau uitgevoerd, inclusief het doorrekenen van scenario's. Daarnaast liep de opdracht 'Aanduiden van de prioritaire gebieden voor erosiebestrijding en reductie van sedimenttransport op basis van een integraal afwegingskader', uitgevoerd door Antea Group en Fluves (februari 2023 - april 2024).

3.3.1.5 QBX 3QC910 6321 - Relance budget 32 - Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten

De vereffening van de dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkrachtmaatregel 32 "Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten" bedraagt 9.392 k.euro.

3.3.1.6 QBX 3QC915 7320 – Relance budget 35 – Groenblauwe infrastructuur - waterlopen

Met relancemiddelen voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 35 "Groenblauwe infrastructuur - waterlopen" werden in 2021 en 2022 voor een totaal bedrag van 30.951 k.euro aan dossiers vastgelegd. In 2023 werd 8.085 k.euro VEK benut voor verschillende dossiers die volop in uitvoering zijn waaronder de slibruiming van de Antitankgracht te Schilde, de EM-installaties aan de Grote Steunbeer te Diest, de grondwerken aan de Woluwe te Machelen, het openleggen van de Kerkebeek in het park Ten Boomgaarde te Brugge en de hermeandering van de Kleine Nete thv Olens Broek-Langendonck in Herentals.

3.3.1.7 QBX 3QC925 6321 – Relance Budget 34 – Vlaggenschipprojecten natuurgebaseerde oplossingen

Met relancemiddelen voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 34 “Vlaggenschipprojecten Natuurgebaseerde oplossingen” werden er in 2022 drie projecten vastgelegd voor een totaal bedrag van 4.663 k.euro. Deze dossiers zijn in uitvoering en in 2023 is er een VEK-benutting van 1.106 k.euro.

3.3.1.8 QBX – 3QC935 7112 - VAP Budget 3 - Aankopen woningen in overstromingsgevoelige valleien

In 2023 werd in het kader van VAP 3 “Aankopen woningen in overstromingsgevoelige valleien” 4.314 k.euro VAK en 275 k.euro VEK benut voor de verwerving van gronden en woningen in Alken, Diksmuide, Galmaarden, Halen, Herne, Herk-de-Stad, Kortemark, Lebbeke, St-Pieters-Leeuw, St-Pieters-Kapelle en Watou. Om de potenties van open ruimte gebied optimaal te kunnen benutten, is het soms noodzakelijk geïsoleerde woningen af te breken, gronden aan te schaffen om een kwaliteitsvolle heraanleg van waterlopen (incl. hermeandering, oeverstroken, ...) mogelijk te maken of historische obstakels (bijvoorbeeld vergunde overwelvingen) weg te werken. Een actief aankoopbeleid is hierbij noodzakelijk.

3.3.1.9 QBX 3QC936 7320 – VAP Budget 6 – Investerings waterbeheer kernen

In stedelijke omgeving geven we ruimte voor water door het terug openleggen van waterlopen, met toenemende waterbeleving, waterberging en groenblauwe inrichting. In 2023 werd in het kader van VAP 6 “Investerings waterbeheer kernen” 3.986 k.euro VAK benut voor de vastlegging van enkele erelonen en voor de openlegging en omgevingsaanleg van de Grote Gete op het plein 't Schip in Tienen, een dossier dat ook volop in uitvoering is en waarvoor 1.106 k.euro VEK werd benut in 2023.

3.3.1.10 QBX 3QC937 7320 – VAP Budget 7 – Investerings waterbeheer open ruimten

Langs de door VMM beheerde waterlopen worden integrale projecten opgezet met aandacht voor waterkwaliteit, -kwantiteit en ecologie om de weerbaarheid van ons watersysteem tegen de klimaatverandering te verhogen en het watersysteem te herstellen. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar het herstel en de inzet van open ruimte in valleigebieden om zo de schade aan bebouwing bij extreme neerslag te beperken. In 2023 werd in het kader van het VAP 7 “Investerings waterbeheer open ruimten” 10.985 k.euro VAK benut voor de vastlegging van o.a. enkele grote dossiers zoals de bouw van een fiets- en voetgangersbrug over de Demer in Diest en de oeverinrichting aan de monding van de Rivierbeek en aan de Noordede in Bredene.

3.3.1.11 QBX 3QC938 1211 – VAP Budget 8 – Onderbouwing en uitwerking peilbesluiten

De Vlaamse Regering keurde in 2023 het besluit goed dat de opmaak van peilbesluiten regelt. In het najaar werd door de minister van Omgeving een lijst vastgelegd met de gebieden waarvoor prioritair een peilbesluit moet worden opgesteld. In het kader van VAP 8 “Onderbouwing en uitwerking peilbesluiten” werd een pilootproject opgestart om voor de eerste 5 gebieden een peilbesluit op te maken. Hiervoor werd in 2023 242 k.euro VAK benut.

3.3.1.12 QBX 3QC939 6321 – VAP Budget 20 – Subsidiecall circulair watergebruik

In het kader van de uitvoering van het VAP 20 “Subsidiecall circulair watergebruik” werd er in 10.000 k.euro euro VAK ingezet ter financiering van een nieuwe projectoproep Circulair Water. 11 projecten werden geselecteerd en zullen in de toekomst meer water circulair gebruiken en minder water verbruiken. Ze verlagen zo de druk op ons kostbare grond- en oppervlaktewater en maken Vlaanderen weerbaarder tegen droogte en waterschaarste.

3.3.1.13 QBX 3QC956 6321 – Bijkomende reguliere middelen voor Relance Budget 32 – Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten

Bij de vereffening van de dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 32 “Innovatieve projecten circulair watergebruik en uitrol slimme meetnetten” diende er in 2023 bijkomend 30 k.euro worden vastgelegd.

3.3.1.14 QBX 3QC957 7320 – Bijkomende reguliere middelen voor Relance Budget 35 – Groenblauwe infrastructuur - Watelopen

Bij de vereffening van de dossiers gefinancierd met relancemiddelen 2021 en 2022 voor de Vlaamse Veerkracht-maatregel 35 “Groenblauwe infrastructuur - waterlopen” diende er voor prijsherzeningen en meerwerken in 2023 bijkomend 1.037 k.euro te worden vastgelegd.

3.3.2 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DW-IS: Interne Stromen - Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC036 4140	6.000,00	6.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	6.000,00	6.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC036 4140	6.000,00	6.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	6.000,00	6.000,00	100,00%

3.3.2.1 QBX QC036 4140 - Dotatie VMM voor terugbetalingen in kader van artikel 35ter van de wet van 26.03.1971, betaling moratoriumintresten in kader van artikel 418 van de wet van 21.04.2007 en terugbetalingen van gearcheiverde ontvangsten

Via dit artikel ontvangt de VMM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds ter financiering van de terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en gearcheiverde ontvangsten in het kader van milieuheffingen met betrekking tot oppervlaktewateren en grondwaterbeheer.

De budgettering is zeer moeilijk omdat de uitgaven afhankelijk zijn van een aantal onvoorspelbare factoren. Zo weet de VMM niet op voorhand welke zaken gepleit worden en is de uitspraak van de rechtbank niet altijd in het voordeel van de VMM, waardoor het tijdstip waarop de VMM moratoire intresten en rechtsplegingsvergoedingen moet betalen, niet op voorhand te bepalen is. In 2023 werd het totaal voorziene budget voor 100% benut.

3.3.3 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DC-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid - Overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC044 3131	153.188.000,00	153.188.000,00	100,00%
QBX 3QC934 3131	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	153.188.000,00	153.188.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC044 3131	157.668.000,00	157.668.000,00	100,00%
QBX 3QC934 3131	2.500.000,00	2.500.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	160.168.000,00	160.168.000,00	100,00%

3.3.3.1 QBX 3QC044 3131 - Bijdragen aan Openbare Waterdistributienetwerken

De waterbedrijven ontvangen vanuit de DAB Minafonds een algemene werkingstoelage om hun bovengemeentelijke saneringsverplichting te kunnen naleven. De berekeningswijze en andere bepalingen omtrent de vastlegging van de werkingstoelage is vastgelegd in het BVR van 18 maart 2016 houdende de

algemene werkingstoelage aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. Nadat bij de begrotingsopmaak 2023 een bedrag van 140.734 k.euro werd vastgelegd, werd dit bedrag bij de eerste begrotingsaanpassing verhoogd tot 150.572 k.euro omwille van een stijging van het reguliere budget van Aquafin. In 2023 werd beslist om een extra voorschot op de algemene werkingstoelage toe te kennen aan de watermaatschappijen. Dat was mogelijk via een herschikking van 2.100 k.euro VAK/VEK vanuit artikel QBX-3QCE2DA-WT ter compensatie van de verhoging van het opleveringsbudget van de NV Aquafin. Daarnaast werd er ook 516 k.euro VAK/VEK verdeeld vanuit de artikels QBX-3QCE2DA-WT (VAK) en QBX-3QCE2OA-WT (VEK) voor de uitbetaling van een eerste voorschot van de algemene werkingstoelage 2024 ter compensatie van kosten in functie van de digitalisering van de vervoersdocumenten door de NV Aquafin. Er werd in de loop van 2022 via een beslissing van de Vlaamse Regering 30.675 k.euro VAK herverdeeld naar dit artikel met het oog op de bouw van een slibmonoverwerker in het kader van het project “waterzuivering”. De vereffeningen bij Aquafin via dit uitgavenartikel gebeuren in de periode 2023-2026. Als gevolg van deze financiering zal deze kost voor de slibmonoverwerkingsinstallatie niet doorgerekend worden in de drinkwaterfactuur van de eindgebruiker. Voor het jaar 2023 resulteerde dit in 4.480 k.euro VEK.

3.3.3.2 QBX 3QC934 3131 – Relance budget 30 – Hergebruik van restwater

Via dit artikel werd in 2022 ook de Relance-maatregel VV30 “Hergebruik van restwater” gefinancierd voor 5.000 k.euro. Voor 2023 is er voor deze Relance-maatregel een benutting van 2.500 k.euro.

3.4 VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

3.4.1 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DB-WT: Werking en Toelagen - De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC074 3132	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	0,00	0,00	=

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC074 3132	0,00	-320,59	-
Totaal begrotingsartikel	0,00	-320,59	=

3.4.1.1 QBX 3QC074 3132 - Ondersteuning in het kader van flankerende maatregelen MAP (aan praktijkcentra, watergroeperingen en andere actoren)

In 2023 werden geen vastleggingen meer gerealiseerd op deze allocatie. In 2023 werd een saldo uitbetaald van 50.294,41 euro aan het platform Nutricycle Vlaanderen van UGent en werd het resterend bedrag van 320,59 euro afgesloten.

3.4.2 Begrotingsartikel QBX-3QCE2GA-WT: Werking en Toelagen - Een specifiek plattelandsbeleid voor plattelandsuitdagingen

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC027 3300	2.906.000,00	2.902.800,55	99,89%
QBX 3QC086 3300	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	2.906.000,00	2.902.800,55	99,89%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC027 3300	2.691.000,00	955.460,60	35,51%
QBX 3QC086 3300	500.000,00	343.198,28	68,64%
Totaal begrotingsartikel	3.191.000,00	1.298.658,88	40,70%

3.4.2.1 QBX 3QC027 3300 - Cofinanciering Vlaams Gewest voor plattelandsprojecten en leadergroepen ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen

Het Vlaams GLB Strategisch Plan (GLB SP) werd goedgekeurd door de Europese Commissie op 5 december 2022 en door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 17 maart 2023. LEADER is een maatregel uit het GLB SP die elke lidstaat verplicht moet implementeren en toepassen, in uitvoering van artikel 92 van EU verordening 2021/2115. De Vlaamse Landmaatschappij treedt op als beheersdienst voor de maatregel LEADER. Met deze basisallocatie worden er middelen voorzien voor de voorbereidingskosten die werden gemaakt in het kader van de opmaak van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) van LEADER. De LOS wordt ingediend door een lokale actiegroep (LAG), zij zorgen voor de opmaak en uitvoering van de lokale ontwikkelingsstrategieën (LOS). En worden er ook middelen voorzien voor de projecten (= uitvoering LOS) die worden goedgekeurd door de Lokale Actiegroepen in het kader van LEADER. De financiering van LEADER gebeurt gezamenlijk door Europa, Vlaanderen en de vijf provincies vanuit het ELFPO. Europa financiert 43% vanuit het ELFPO, Vlaanderen en de vijf provincies vullen dit elk met 28,5% aan. Het budget werd zo goed als volledig vastgelegd. Voor wat betreft het VEK wordt er met deze basisallocatie Vlaamse cofinanciering aan PDPO-projecten verstrekt die uitvoering geven aan de plattelandsmaatregelen 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investeringen', 'Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking', 'Plattelandsontwikkeling door samenwerking met de

stedelijke omgeving' en 'Leader'. Deze projecten werden in het verleden goedgekeurd, maar zijn nu in uitvoering.

Daarnaast wordt hiermee ook de technische bijstand van de provincies en de werking van de Plaatselijke Leadergroepen ondersteund. Aan deze subsidies zijn ook Europese en provinciale subsidies gekoppeld. Een project loopt ongeveer drie jaar en hiervoor kan halfjaarlijks een declaratie ingediend worden. Door de nieuwe werkwijze van vereffening (VCO) werd het VEK slechts gedeeltelijk gerealiseerd. De middelen werden vanuit het Minafonds wel naar het betaalorgaan bij het departement Landbouw en Visserij gestort, maar nog niet naar de begunstigde. Bij de opmaak van de begroting werd er nog niet volledig rekening gehouden met deze nieuwe werkwijze. Het is heel moeilijk in te schatten hoeveel de begunstigden zullen declareren en hoeveel de beheersdienst VLM dan zal kunnen uitbetalen. Daardoor is de VEK-realisatiegraad maar een goede 35 %.

3.4.2.2 QBX 3QC086 3300 - Subsidies Platteland Plus vzw en overheden

Er zijn geen oproepen meer in het kader van Platteland Plus en bijgevolg worden er ook geen middelen meer vastgelegd. Voor wat betreft het VEK omvat dit de uitbetaling van de gebiedsgerichte plattelandsmaatregel Platteland Plus van projecten die in het verleden werden goedgekeurd. Platteland Plus wordt uitgevoerd in samenwerking met de provincies. De Vlaamse bijdrage aan de Platteland Plus projecten wordt met deze basisallocatie gefinancierd. Deze Platteland plus projecten krijgen ook provinciale subsidies. Een project loopt ongeveer 3 jaar en hiervoor kan halfjaarlijks een declaratie ingediend worden. Door de nieuwe werkwijze van vereffening (VCO) werd het VEK slechts gedeeltelijk gerealiseerd. De middelen werden vanuit het Minafonds wel naar het betaalorgaan bij het departement Landbouw en Visserij gestort, maar nog niet naar de begunstigde. Bij de opmaak van de begroting werd er nog niet volledig rekening gehouden met deze nieuwe werkwijze. Het is heel moeilijk in te schatten hoeveel de begunstigden zullen declareren en hoeveel de beheersdienst VLM dan zal kunnen uitbetalen. Daardoor is de VEK-realisatiegraad maar een goede 68 %.

3.4.3 Begrotingsartikel QBX-3QCE2NJ-WT: Werking en Toelagen - Zorgen voor een robuuste open ruimte

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC016 3132	11.617.000,00	11.617.000,00	100,00%
QBX 3QC909 5210	0,00	0,00	-
QBX 3QC930 3300	330.000,00	330.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	11.947.000,00	11.947.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC016 3132	13.285.000,00	10.239.888,61	77,08%
QBX 3QC909 5210	1.706.000,00	1.705.966,97	100,00%
QBX 3QC930 3300	700.000,00	479.999,68	68,57%
Totaal begrotingsartikel	15.691.000,00	12.425.855,26	79,19%

3.4.3.1 QBX 3QC016 3132 - Vergoedingen (inclusief beheersovereenkomsten) ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het mestdecreet en ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen

De aanrekening in 2023 voor beheersovereenkomsten betreft de financiering van lopende beheersovereenkomsten. De VLM sluit jaarlijks beheersovereenkomsten met landbouwers om biodiversiteitsdoelstellingen te helpen realiseren. Deze beheersovereenkomsten kunnen rekenen op Europese cofinanciering vanuit het Europees Plattelandsfonds (ELFPO). De maatregel beheersovereenkomsten is hiertoe opgenomen in het GLB strategisch Plan voor Vlaanderen voor de periode 2023-2027. In deze GLB periode worden beheersovereenkomsten gesloten voor soortenbescherming, bufferen en verbinden en het onderhouden van kleine landschapselementen. In 2023 liepen overeenkomsten met startdatum 1 januari 2019, startdatum 1 januari 2020, startdatum 1 januari 2022 en startdatum 1 januari 2023. Voor de uitbetaling van deze beheersovereenkomsten werd een bedrag van 10.239.888,61 k.euro aangerekend. In 2023 werden ook nieuwe beheersovereenkomsten gesloten (startdatum 1/1/2024). Hiervoor werd een bedrag van 11.617.000 k.euro vastgelegd.

3.4.3.2 QBX 3QC909 5210 - Relance budget 24 - Groenblauwe infrastructuur – Open ruimte

Op deze allocatie werden budgetten voor Vlaamse Veerkracht VV024 Groenblauwe infrastructuur – open ruimte - Vlaamse Landmaatschappij voorzien. Deze subsidiemiddelen werden toegekend aan lokale actoren om mee de doelstellingen voor Blue Deal te realiseren, meer bepaald om klimaat-adaptieve maatregelen uit te voeren die de verdroging tegengaan. In het programma Water-Land-Schap zijn middelen voorzien om in 4 bijkomende gebieden lokale actoren te ondersteunen bij het uitvoeren van klimaat-adaptieve en -mitigerende maatregelen (Blue Deal).

Anderzijds werden vanuit de Vlaamse Landmaatschappij antiverdrogingsmaatregelen opgenomen in de gebiedsgerichte projectwerking. In 2023 werden geen vastleggingen meer gerealiseerd. In 2023 werd 1.705.966,97 euro vereffend.

3.4.3.3 QBX 3QC930 3300 – Ondersteuning landschapsparken

De kandidaat-Landschapsparken ontvingen in 2023 elk het saldo van hun subsidie voor de opmaak van een masterplan en operationeel plan. Bovendien werd aan de 6 kandidaat-Landschapsparken die een definitieve

kandidatuur indienden, een personeels- en werkingssubsidie toegekend ter overbrugging en voorbereiding tot de mogelijke erkenning van een Landschapspark. Dit betekent een VAK-aanwending van 330.000 euro en een VEK-aanwending van 479.999,68 euro.

3.4.4 Begrotingsartikel QBX-3QCE2NR-IS: Interne Stromen - Vlaamse landmaatschappij (VLM) – Gebruikersschade en kapitaalschade

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC033 4140	50.000,00	50.000,00	100,00%
QBX 3QC065 6141	220.000,00	220.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	270.000,00	270.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC033 4140	55.000,00	46.611,00	84,75%
QBX 3QC065 6141	220.000,00	218.184,60	99,17%
Totaal begrotingsartikel	275.000,00	264.795,60	96,29%

3.4.4.1 QBX 3QC033 4140 - Toelage VLM voor gebruikersschade

Deze basisallocatie bevat de uitbetaling van de vergoedingen gebruikerscompensatie, zoals bepaald in het decreet van 27 maart 2009, houdende vaststelling van een kader bij de gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen, overdrukken en erfdiensbaarheden tot openbaar nut. Er werd een vastlegging gerealiseerd van 50.000,00 euro. Er werd 46.611 euro vereffend op basis van 3 dossiers waarin in 2023 een vergoeding gebruikerscompensatie werd uitbetaald.

3.4.4.2 QBX 3QC065 4140 - Toelage VLM voor kapitaalschade

Deze basisallocatie bevat de uitbetaling van de vergoedingen kapitaalschade compensatie, zoals bepaald in het decreet van 27 maart 2009, betreffende het grond- en pandenbeleid. Er werd een vastlegging gerealiseerd van 220.000 euro. Er werd 218.184,60 euro vereffend op basis van 3 dossiers waarvoor in 2023 een vergoeding kapitaalschade werd uitbetaald.

3.4.5 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DY-IS: Interne Stromen – Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC073 4140	2.748.000,00	2.748.000,00	100,00%
QBX 3QC904 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC940 6141	6.859.000,00	6.859.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	9.607.000,00	9.607.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC073 4140	3.103.000,00	2.830.603,16	91,22%
QBX 3QC904 6141	2.745.000,00	2.745.000,00	100,00%
QBX 3QC940 6141	6.859.000,00	6.858.990,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	12.707.000,00	12.434.593,16	97,86%

3.4.5.1 QBX 3QC073 4140 – Toelage VLM in het kader van het MAP

De toelage werd toegekend naar aanleiding van de opmaak van de opeenvolgende mestactieprogramma's (MAP) in het kader van de nitraat-richtlijn. Het vastleggingsbudget werd aangewend voor de advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen zodat land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken en deze toepassen (1.863.000 euro); de toelage aan en het lidmaatschap van VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestbeleid) (105.000 euro); en het uitvoeren van het mest gerelateerde onderzoek ter onderbouwing van het mestbeleid (522.000 euro). Meer bepaald werden volgende onderzoeken vastgelegd: 380.368 euro voor de samenwerkingsovereenkomst met het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek; 35.704 euro voor een onderzoek naar innovatieve veehouderijssystemen en 94.936 euro voor een studie over Agro-ecologie. Er werd in de loop van 2023 via MB een budget van 258.000 euro VAK en VEK herverdeeld naar dit artikel met het oog op uitgaven ihkv stroomgebiedbeheerplannen. Dit budget werd gecompenseerd op begrotingsartikel QBX-3QCE2DA-WT.

Het vereffeningbudget werd aangewend voor de advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen zodat land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken en deze toepassen (1.863.000 euro); de toelage aan en het lidmaatschap van VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestbeleid) (105.000 euro); en het uitvoeren van het mest gerelateerde onderzoek ter onderbouwing van het mestbeleid (522.000 euro). Er werd nog 258.000 euro vereffend ihkv stroomgebiedbeheerplannen. Op basis van de voortgang van het onderzoek dat in vorige jaren werd vastgelegd, werd er tenslotte een bedrag van 82.603 euro vereffend aan ordonnanceringsdossiers.

3.4.5.2 QBX 3QC904 6141 – Toelage VLM voor grondenbank “gezond en duurzaam watersysteem”

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM voor het uitvoeren van de grondenbank ‘Blue Deal’. Deze grondenbank is gericht op het verwerven van gronden ten behoeve van het opstarten van projecten op vlak van hermeanderingen, groenblauwe netwerken,.... om de strijd tegen waterschaarste en droogte in Vlaanderen tegen te gaan. In 2023 werd er geen bijkomende vastlegging gerealiseerd. Er werd 2.745.000 euro vereffend overeenkomstig de netto-uitgaven die in 2023 werden gerealiseerd in het kader van de grondenbank Blue Deal: verwerving van onroerende goederen (1.979.247,05 euro), uitgaven beheer verworven onroerende goederen (20.526,62 euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende goederen (38.160,50), ontvangsten voor beheer verworven onroerende goederen (6.377,14 euro) en uitgaven voor personeel (956.725,62 euro).

3.4.5.3 QBX 3QC940 6141 – VAP Budget 22 – Grondenbank Blue Deal: voorkeurecht en aankoop in der minne

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage in het kader van het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) aan de VLM voor het verwerven van onroerende goederen in het kader van de Grondenbank Blue Deal. Deze grondenbank is gericht op het verwerven van gronden ten behoeve van het opstarten van projecten op vlak van hermeanderingen, groenblauwe netwerken,.... om de strijd tegen waterschaarste en droogte in Vlaanderen tegen te gaan. In 2023 werd een vastlegging gerealiseerd van 6.859.000 euro. Er werd 6.858.990,00 euro vereffend op basis van de uitgaven die in 2023 werden gerealiseerd voor de verwerving van onroerende goederen: vergoedingen venale waarde en eindpacht (6.329.654,42), aktekosten (529.335,58).

3.4.6 Begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS: Interne Stromen – Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC043 6141	3.340.000,00	3.340.000,00	100,00%
QBX 3QC081 4140	1.670.000,00	1.670.000,00	100,00%
QBX 3QC085 6141	35.710.000,00	35.710.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	40.720.000,00	40.720.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC043 6141	3.340.000,00	3.266.615,09	97,80%
QBX 3QC081 4140	1.670.000,00	1.165.732,57	69,80%
QBX 3QC085 6141	24.692.000,00	19.642.844,98	79,55%
Totaal begrotingsartikel	29.702.000,00	24.075.192,64	81,06%

3.4.6.1 QBX 3QC043 6141 – Toelage VLM voor grondenbank Bosuitbreiding

In het regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving is het project “Meer bos voor Vlaanderen” opgenomen. Met dit project wordt de realisatie van 4.000 ha extra bos tegen 2024 en 10.000 ha extra bos tegen 2030 beoogd. Ten behoeve hiervan is in 2020 binnen de VLM de grondenbank ‘Bebossing’ opgericht. Doel van deze grondenbank is de verwerving van bebosbare gronden (te versnellen) en dit zowel via rechtstreekse aankoop als via ruil. Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM voor het uitvoeren van de grondenbank ‘Bebossing’. Er werd in 2023 een vastlegging van 3.340.000 euro gerealiseerd en 3.266.615,09 euro vereffend. De vereffening gebeurde a rato van de netto-uitgaven die in 2023 werden gerealiseerd in het kader van de grondenbank Bebossing; uitgaven voor grondverwerving (3.145.473,58 euro), uitgaven beheer verworven onroerende goederen (15.783,63 euro), uitgaven voor personeel en communicatie (180.782,31 euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende goederen (64.200,00 euro) en ontvangsten uit beheer van onroerende goederen (11.224,43 euro).

3.4.6.2 QBX 3QC081 4140 – Toelage VLM in het kader van het flankerend beleid voor instandhoudingsdoelstellingen

Deze basisallocatie betreft een inkomenstoelage aan de VLM voor studies in het kader van het flankerend beleid ten behoeve van de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD), voor vergoedingen bedrijfsbegeleiding in het kader van het herstructureringsprogramma Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) voor rode en voor oranje bedrijven, en voor flankerende vergoedingen bij dossiers bedrijfsverplaatsing/-reconversie/-beëindiging in het kader van het herstructureringsprogramma PAS voor rode en voor oranje bedrijven.

Er werd een vastlegging gerealiseerd van 1.670.000,00 euro en een vereffeningbudget opgevraagd van 1.165.732,57 euro gebaseerd op de in 2023 gerealiseerde uitgaven voor bedrijfsbegeleiding en studies ikv IHD-PAS (240.218,98 euro) en voor flankerende PAS-vergoedingen ikv herstructureringsprogramma PAS rood/oranje (925.513,59 euro).

3.4.6.3 QBX 3QC085 6141 – Toelage VLM voor aankoop van gronden in het kader van het flankerend beleid voor instandhoudingsdoelstellingen

Deze basisallocatie betreft een kapitaalstoelage aan de VLM voor: het verwerven van onroerende goederen ihkv de uitvoering van de grondenbank ‘IHD-flankerend beleid, de verwerving van onroerende goederen en het uitwinnen van het gebruik van onroerende goederen i.h.k.v. het herstructureringsprogramma PAS voor rode en oranje bedrijven, het verwerven van onroerende goederen i.h.k.v. de flankerende regeling voor landbouwers die nadeel ondervinden van de maatregelen voor natuurherstel in maatwerkgebieden en de gebieden uit het stikstofsaneringsplan, het uitbetalen van de stopzetting- en sloopvergoedingen i.h.k.v. de

versnelde stopzettingsregeling varkenshouders conform het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2023 betreffende de vrijwillige stopzetting van varkensstallen.

Er werd een budget van 35.710.000,00 euro vastgelegd en een vereffeningsbudget opgevraagd van 19.642.844,98 euro. De vereffening gebeurde a rato van de netto-uitgaven die in 2023 werden gerealiseerd. Hierbij werden volgende uitgaven en ontvangsten in rekening gebracht: uitgaven grondverwerving ikv herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (1.674.973,24 euro), uitgaven vergoedingen stopzetting gebruik (zonder verwerving) ikv herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (986.857,29 euro), uitgaven voor de werken ikv herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (288.852,51 euro), ontvangsten beheer ikv herstructureringsprogramma PAS Rood/Oranje (53.476,75 euro), uitgaven grondverwerving ikv de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (3.610.373,65 euro), uitgaven beheer ikv de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (29.675,30 euro), uitgaven werken ikv grondenbank IHD-Flankerend Beleid (3.343,71 euro), ontvangsten uit vervreemding van onroerende goederen ikv de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (73.529,36 euro), ontvangsten beheer ikv de grondenbank IHD-Flankerend Beleid (1.823.727,21 euro), uitgaven grondverwerving ikv de grondenbank IHD-Flankerend Beleid - PAS-provisie (14.655.995,60 euro), uitgaven ikv de Varkenscall - PAS-provisie (343.507,00 euro).

3.4.7 Begrotingsartikel QBX-3QCE2NY-IS: Interne Stromen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC049 6141	3.060.000,00	3.059.985,92	100,00%
QBX 3QC050 6141	0,00	0,00	-
QBX 3QC941 6141	1.567.000,00	1.567.000,00	100,00%
QBX 3QC943 4140	160.000,00	160.000,00	100,00%
QBX 3QC944 4140	631.000,00	631.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	5.418.000,00	5.417.985,92	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC049 6141	6.431.000,00	1.966.572,56	30,58%
QBX 3QC050 6141	630.000,00	305.907,55	48,56%
QBX 3QC941 6141	68.000,00	67.505,66	99,27%
QBX 3QC943 4140	0,00	0,00	-
QBX 3QC944 4140	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	7.129.000,00	2.339.985,77	32,82%

3.4.7.1 QBX 3QC049 6141 - Toelage VLM voor uitgaven in het kader van ruilverkavelingsprojecten

In 2023 werden 9 gewestelijke toelages, voor een totaalbedrag van 3.059.985,92 euro, vastgelegd voor de uitvoering van de ruilverkavelingsprojecten Reninge (in West-Vlaanderen) (2), Woesten (in West-Vlaanderen) (2), Schelde-Leie (in Oost-Vlaanderen) (1), Willebringen (in Vlaams-Brabant) (3) en Molenbeersel (in Limburg)

(1) door de respectieve ruilverkavelingscomités, zijnde de rechtspersonen die belast zijn met de uitvoering van telkens een ruilverkavelingsproject. De VLM is begunstigde van deze toelages in haar hoedanigheid van rekenhouder van de ruilverkavelingscomités. Het betreft werken in verband met (landbouw)ontsluitingswegen, kavelinrichting, waterlopen, recreatieve paden en waterzuivering.

3.4.7.2 QBX 3QC050 – Toelage VLM voor grondverwingen buffergebieden

Deze basisallocatie betreft een toelage aan de VLM voor het financieren van het uitvoerbeleid voor het gehucht Overdam (gemeente Evergem) dat door de Vlaamse Regering werd beslist op 16 december 2005 omwille van de nabijheid van een Seveso-bedrijf. De toelage wordt door de VLM aangewend voor het verwerven van gronden en gebouwen gelegen in het gehucht Overdam, en voor het beheer en de sloop van de betrokken gebouwen na verwerving. In 2023 werd geen bijkomende vastlegging gerealiseerd. In 2023 werd een vereffeningbudget van 305.907,55 euro opgevraagd gebaseerd op uitgaven in het kader van de sanering van het goed gelegen te Overdam 11.

3.4.7.3 QBX 3QC941 6141 – VAP Budget 4 – Anti-verdrogingsmaatregelen Blue Deal

Deze basisallocatie bevat een werkings- en investeringstoelage ter financiering van anti-verdrogingsmaatregelen Blue Deal ihkv het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP). Er werd een vastlegging gerealiseerd van 1.567.000 euro. Er werd een vereffening gerealiseerd van 67.505,66 euro met hierbij uitgaven studies en werken ihkv VAP anti-droogtmaatregelen (50.101,07 euro) en nog te ontvangen facturen studies en werken ihkv VAP anti-droogtmaatregelen (17.414,59 euro).

3.4.7.4 QBX 3QC943 4140 – VAP Budget 10 – Waterlandschap 2.0

Deze basisallocatie bevat een werkings- en investeringstoelage ter financiering van Waterlandschap 2.0 ihkv het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP). Er werd een vastlegging gerealiseerd van 160.000 euro. Er werd geen vereffening gerealiseerd.

3.4.7.5 QBX 3QC944 4140 – VAP Budget 11 – Waterlandschap 3.0

Deze basisallocatie bevat een werkings- en investeringstoelage ter financiering van Waterlandschap 3.0 ihkv het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP). Er werd een vastlegging gerealiseerd van 631.000 euro. Er werd geen vereffening gerealiseerd.

3.4.8 Begrotingsartikel QBX-3QCE2GY-IS: Interne Stroomen - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC034 4140	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC034 4140	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	1.036.000,00	1.036.000,00	100,00%

3.4.8.1 QBX 3QC034 4140 - Toelage VLM voor plattelandsbeleid

Deze basisallocatie betreft een inkomensoverdracht aan de VLM gericht op de realisatie van lokale plattelandsinitiatieven in het kader van het geïntegreerd plattelandsbeleid. Het vastleggingsbudget heeft betrekking op de dossiers: subsidie buurten op den buiten (100.000 euro), subsidie oproep volkstuinen (205.775,69 euro), projectsubsidie Regionale Houtkantencoördinator (100.000 euro), Houtkanten oproep 2023 (deel1) (94.411,05 euro), cofinanciering Interreg project Cambium (25.000 euro), studie Houtkantenplan (95.227 euro), studie OO grasverwerking (36.300 euro), advocaten studie-opdracht strategisch plan GLB (33.264,33 euro), studie evaluatie OKW/Leader biodiversiteit en landschap (97.021,93 euro), projectoproep voedselregisseurs (249.000 euro). Het vereffeningsbudget heeft betrekking op de dossiers: subsidie oproep volkstuinen, subsidie aanspreekpunt lokale voedselstrategie (VVSG vzw), subsidie samenwerkingsproject algemeen boerensyndicaat (ABS)-natuurpunt 'boer zoekt natuur, natuur zoekt boer', subsidie Vlaamse vereniging dorpsbelangen, subsidie buurten op den buiten, financiering personeelskost, bestuiversplan, advocaten studie-opdracht strategisch plan GLB, studie ondersteuning van de inspiratiesessies Leader, onkruidbeheersing Inagro, Wageningen Research-ruimte voor voedsel, informatie en uitwisselingsmoment VT – vzw Velt en Natuur-Landbouw, in de bres voor beschermde beekvallei (Haspengouw-Voeren).

3.5 DEPARTEMENT OMGEVING

3.5.1 Begrotingsartikel QBX-3QCE2OA-WT: Werking en Toelagen - Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC006 1211	933.000,00	932.780,25	99,98%
QBX 3QC009 1211	9.000,00	29.896,90	332,19%
QBX 3QC076 3200	800.000,00	800.589,01	100,07%
QBX 3QC932 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC933 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC954 1211	1.247.000,00	1.203.154,34	96,48%
Totaal begrotingsartikel	2.989.000,00	2.966.420,50	99,24%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC006 1211	845.000,00	730.145,39	86,41%
QBX 3QC009 1211	129.000,00	93.550,94	72,52%
QBX 3QC076 3200	800.000,00	798.129,77	99,77%
QBX 3QC932 1211	1.588.000,00	0,00	0,00%
QBX 3QC933 1211	19.959.000,00	0,00	0,00%
QBX 3QC954 1211	0,00	0,00	0,00%
Totaal begrotingsartikel	23.321.000,00	1.621.826,10	6,95%

3.5.1.1 QBX 3QC006 1211 - Thema-overschrijdende initiatieven en strategisch wetenschappelijk onderzoek

Het betreft strategisch onderzoek, in het kader van het onderzoeksprogramma 2023 van het departement Omgeving, dat bijdraagt aan de uitbouw van het omgevingsbeleid in Vlaanderen. Er werd in totaal 803.675,21 euro vastgelegd voor 13 onderzoeksopdrachten die werden gegund aan Kenter, Endeavour, BOS+ Vlaanderen, Sciensano, Instituut Tropische Geneeskunde, SIA Partners, Thomas More Kempen, Common Ground, Universiteit Leuven, Universiteit Hasselt en VITO (3x). Er werd 81.189,00 euro vastgelegd voor de opdracht 'ondersteuning statistische expertise Vlaams Planbureau voor Omgeving', die werd gegund aan USG Public Sourcing. Daarnaast werd 47.916,00 euro vastgelegd voor de opdracht 'ondersteuning communicatieplan omgevingsrapportage', die werd gegund aan Pantarein Publishing.

3.5.1.2 QBX 3QC009 1211 - Werkingsuitgaven departement

Op het werkingsbudget 2023 van het departement werd een bedrag van 93.550,94 euro aangerekend.

3.5.1.3 QBX 3QC076 3200 - Procedure- en gerechtskosten en schadevergoedingen aan derden die moeten worden vergoed krachtens een vonnis, arrest of minnelijke schikking

Dit budget is in hoofdzaak bedoeld ter financiering van de erelonen en onkostenvergoedingen van de advocaten werkzaam voor het departement Omgeving en aangesteld door de afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning in het kader van gerechtelijke procedures voor de gewone rechtbanken en administratieve rechtscolleges.

De uitgaven op deze allocatie van het departement betreffen continu-uitgaven. Dit impliceert dat het om uitgaven gaat die gelijkmatig verdeeld zijn over het werkjaar, met name de uitbetaling van erelonen en onkostenvergoedingen aan advocaten.

3.5.1.4 QBX 3QC954 - VAP Budget 35 - Uitbouwen monitoring en webplatform klimaatbestendig Vlaanderen (Departement Omgeving)

In 2023 ging 325.931,36 euro naar overheidsopdrachten in het kader van de Green Deal Klimaatbestendige Omgeving.

3.5.2 Begrotingsartikel QBX-3QCE2OB-WT: Werking en Toelagen - Een doelgerichte deelname aan het internationaal en europees beleid

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC001 1211	35.000,00	30.098,55	86,00%
QBX 3QC021 3300	320.000,00	302.614,64	94,57%
Totaal begrotingsartikel	355.000,00	332.713,19	93,72%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC001 1211	35.000,00	32.899,39	94,00%
QBX 3QC021 3300	999.000,00	718.975,29	71,97%
Totaal begrotingsartikel	1.034.000,00	751.874,68	72,72%

3.5.2.1 QBX 3QC001 1211 - Uitgaven internationaal beleid

In het begrotingsjaar 2023 werden werkingskosten aangerekend op deze basisallocatie: betaling van lidgelden of variabele bijdragen die van de leden van internationale samenwerkingsverbanden worden gevraagd, tussenkomst in ontvangst van buitenlandse (expert)delegaties en van vertaalkosten. De beschikbare vereffeningskredieten zijn benut gelijklopend aan de oplevering van de opdrachten.

3.5.2.2 QBX 3QC021 3300 – Ondersteuning internationale projecten

Deze basisallocatie voorziet tussenkomsten, bijdragen of subsidies voor specifieke initiatieven of projecten in het buitenland, uitgevoerd door binnenlandse bedrijven, binnenlandse vzw's of ngo's, buitenlandse of internationale actoren en binnenlandse universiteiten en andere openbare instellingen. Vlaanderen draagt zo bij tot de realisatie van de op internationale, Europese, Belgische of bilaterale overheidsfora onderschreven omgevings-, milieu- en natuurbeleidsdoelstellingen.

In uitvoering van Agenda 2030 inzake duurzame ontwikkeling, de toepasselijke duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) en internationale klimaat- en biodiversiteitsfinanciering werden in 2023 vier dossiers gefinancierd en gerapporteerd in de toepasselijke kanalen. Deze projecten voldoen ook aan de criteria van ontwikkelingsrelevante uitgaven (OESO-DAC):

- ✓ Bijdrage aan UNEP (United Nations Environmental Programme) voor de organisatie van het Science Policy Panel on chemicals and waste (24 k.euro) in uitvoering van UNEA Resolutie 5/8, met het oog op het verder bijdragen tot een goed beheer van chemische stoffen en afval en verontreiniging voorkomen door de link tussen beleid en wetenschap te versterken;
- ✓ Bijdrage aan UNEP (United Nations Environmental Programme) voor de organisatie van het vierde intergovernmental negotiating committee on plastic pollution (INC-4), in uitvoering van UNEA resolutie 5/14 met het oog op het ontwikkelen van een internationaal afsprakenkader rond plastics (80 k.euro);
- ✓ Bijdrage aan de CMS Conventie (Convention on Migratory Species) voor het lanceren van het partnerschap rond ecologische connectiviteit voor trekkende diersoorten (23 k.euro), passend in internationale biodiversiteitsfinanciering (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework)
- ✓ Bijdrage aan de Basel, Stockholm en Rotterdam Conventies (BRS) voor het project "Interlinkages between the Basel, Rotterdam and Stockholm Conventions and biodiversity loss" (193k USDollar), dat onderlinge verbanden legt tussen de doelstellingen van de BRS-verdragen rond chemische stoffen, afval en vervuiling en de doelstellingen van het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework rond biodiversiteitsverlies. De conclusies zullen als insteek worden voorgelegd op de volgende Conferentie van de Partijen.

De totale vastleggingen op dit artikel zijn lager dan initieel begroot door het verschil in wisselkoers tussen dollar en euro.

De vereffeningskredieten werden benut voor de lopende water- en sanitatieprojecten van het Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling (VPWVO) en voor de hoger genoemde dossiers. Er werd in 2023 een budget van 362 k.euro VEK herverdeeld naar dit artikel om tegemoet te komen aan de interpretatie van de inspectie van Financiën over beschikbaar VEK, ook al gaat het om meerjarige projecten. Dit budget is maar deels benut, in lijn met de VCO VEK-aanrekeningsregels voor meerjarige projecten.

3.5.3 Begrotingsartikel QBX-3QCE20C-WT: Werking en Toelagen - Een omgevingsbeleid voor en met betrokkenheid van burger en maatschappij, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak

Het Departement Omgeving financiert het gros van haar initiatieven (incl. subsidies) richting haar doelgroepen en partners via dit begrotingsartikel van het MINAfonds, met het oog op het verankeren en versterken van het omgevingsbewustzijn in de verschillende geledingen van de Vlaamse samenleving. Vanuit dit artikel worden eveneens de uitgaven van het departement gefinancierd die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent de vergroening van de economie.

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC007 1211	947.000,00	944.001,28	99,68%
QBX 3QC017 1211	69.000,00	67.754,23	98,19%
QBX 3QC019 3300	5.512.000,00	5.512.000,00	100,00%
QBX 3QC022 3300	16.367.000,00	16.366.209,96	100,00%
QBX 3QC045 1211	205.000,00	204.642,01	99,83%
QBX 3QC063 7200	1.002.000,00	1.001.644,82	99,96%
QBX 3QC099 1211	92.000,00	91.813,86	99,80%
QBX 3QC921 7200	0,00	0,00	-
QBX 3QC945 3300	20.332.000,00	20.328.533,81	99,98%
QBX 3QC953 3300	7.183.000,00	7.180.921,24	99,97%
Totaal begrotingsartikel	51.709.000,00	51.697.521,21	99,98%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC007 1211	1.161.000,00	1.027.446,10	88,50%
QBX 3QC017 1211	224.000,00	116.467,15	51,99%
QBX 3QC019 3300	5.987.000,00	5.512.000,00	92,07%
QBX 3QC022 3300	4.523.000,00	3.771.258,76	83,38%
QBX 3QC045 1211	305.000,00	170.475,07	55,89%
QBX 3QC063 7200	2.318.000,00	2.348.622,35	101,32%
QBX 3QC099 1211	130.000,00	107.167,57	82,44%
QBX 3QC921 7200	6.053.000,00	6.876.812,57	113,61%
QBX 3QC945 3300	1.000.000,00	0,00	0,00%
QBX 3QC953 3300	1.750.000,00	1.048.276,17	59,90%
Totaal begrotingsartikel	23.451.000,00	20.978.525,74	89,46%

3.5.3.1 QBX 3QC007 1211 - Uitgaven partnerschappen bestuur en maatschappij

Dit krediet werd voorzien voor het verankeren en versterken van het milieubewustzijn in de verschillende geledingen van de Vlaamse samenleving. Met een optimale mix van doelgroep-gerichte sociale instrumenten werd ingezet op responsabilisering en aangezet tot actie. Ook de genomen initiatieven rond milieu- en

natuurintegratie naar economische actoren, lokale besturen, het maatschappelijk middenveld en de burger/consument werden binnen deze basisallocatie opgenomen.

De onderhoudskosten en werkingsmiddelen voor de uitbating van de centra Duurzaam Educatiepunt 'De Helix' te Grimminge en 'De Vroente' te Kalmthout worden hier op aangerekend (143.273,20 euro). Daarnaast worden de uitgaven in het kader van de 'Week van de Bij' van hier uit gefinancierd (152.583,35 euro).

Daarnaast betreft deze basisallocatie uitgaven in het kader van ontwikkeling en toepassing van Natuur- en milieueducatie (NME-VR/2003/18.07/DOC.0748), het Ecocampusprogramma (VR/2015/1007/DOC.0740) en educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO). Voor 2023 gaat het over een bedrag van 62.826,89 euro. Een overzicht is opgenomen in het jaarverslag van Duurzaam Educatiepunt.

Eind 2023 werd de opdracht 'Met woorden en beelden draagvlak voor ontharding en groenblauwe inrichting bij burgers versterken' gegund voor 108.743,37 euro. 6.500,43 euro ging naar een opdracht voor de redactie en vormgeving voor doelgroepgerichte toolkits rond draagvlakversterking en effectieve klimaatcommunicatie.

Tevens werden uitgaven in het kader van de Green Deal Eiwitshift op deze basisallocatie aangerekend. In totaal ging het over 97.368,46 euro. Een deel hiervan was om de economische impact en het potentieel van de alternatieve eiwitsector in Vlaanderen in kaart te brengen en om interventies bij een of meerdere zorginstellingen te voeren om de eiwitshift te stimuleren.

Jaarlijks wordt op deze basisallocatie monitoring van ontsnipperende maatregelen gefinancierd. In 2023 ging het over de monitoring van ontsnipperende maatregelen langs de N25 in het Meerdaalwoud en dit voor 107.333,05 euro.

47.468,30 euro werd vanuit deze basisallocatie bijgedragen aan het onderzoek 'beleidsscan agro-ecologie'. Verder ging er 30.255,91 euro naar de werking rond de Green Deal Natuurlijke Tuinen.

Deze middelen werden ook gebruikt voor het laten ontwikkelen en testen van een financieel dashboard voor omgevingsverenigingen (33.940,50 euro) en om bruikbare methodes voor impactmeting bij omgevingsverenigingen uit te werken, samen met een indicatorenbibliotheek (35.090 euro).

3.5.3.2 QBX 3QC017 1211 - Uitgaven, klimaat, lucht en groene economie

In 2023 werden de middelen benut om de werking met betrekking tot groene economie te financieren. Deze middelen werden gebruikt voor de werking en communicatie rond Green Deals. Meer bepaald ging het om de uitvoering van de communicatiestrategie Green Deals en kosten voor events in het kader van de Green Deal Eiwitshift en de lancering van de Green Deal Binnenvaart.

3.5.3.3 QBX 3QC019 3300 - Ondersteuning milieu- en natuurverenigingen (erkenning en subsidiëring)

Op deze basisallocatie zijn middelen voorzien om erkende milieu- en natuurverenigingen (binnen het kader van het decreet van 29 april 1991) te subsidiëren voor hun werking. Voor het werkingsjaar 2023 werd in totaal 5.512.000 euro vastgelegd.

3.5.3.4 QBX 3QC022 3300 - Ondersteuning projecten partnerschappen

De gemeente Zwijndrecht kreeg met een subsidie van 15.000.000 euro voor het project 'Opmaak en uitvoering van een masterplan voor herwaardering van de PFAS-hotspot Zwijndrecht' het grootste deel van het budget op deze basisallocatie toegewezen.

Het Proefcentrum voor Sierteelt ontving een subsidie van 641.767,09 euro voor de uitvoering van het project 'GreenSupport: kenniscentrum voor advies naar meer klimaatbestendig en biodivers groen via praktijk-onderzoek, demonstratie, voorlichting en samenwerking'.

Ook in 2023 werd er krediet voorzien voor het subsidiëren van 1 project i.k.v. de jaarlijkse projectoproep 'landbouw-natuur: op zoek naar een win-win'. De 20.000 euro ging naar Wim Govaerts & Co voor de uitvoering van het project "Grote grazers voor weidevogels".

Via de OVAM ontvingen 3 organisaties elk 20.000 euro werkingsmiddelen voor hun werking binnen het Saneringsverbond ikv PFAS-problematiek.

Een deel van de middelen op deze basisallocatie werd gebruikt om 8 ad-hoc projecten te subsidiëren. Het gaat o.a. over het citizen science-project 'De oorzaak' van Universiteit Antwerpen (150.000 euro), 'Green Deal Deelmobiliteit in de Woonomgeving' van Autodelen vzw (237.857 euro), 'Van naald tot draad' van Repair & Share (80.000 euro) en 'Op zoek naar het multiplicatoreffect: bewezen impact opschalen in de strijd tegen voedselverlies in Vlaanderen' van Voedsel Anders vzw (80.000 euro).

3.5.3.5 QBX 3QC045 1211 - Beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie groene economie

In 2023 werden de middelen op deze basisallocatie gebruikt voor de financiering van de studie 'Impact EU duurzaamheidswetgeving op de Vlaamse economie en KMO's'. De andere helft van het voorziene krediet werd ingezet voor opdrachten in het kader van de Green Deal Eiwitshift.

3.5.3.6 QBX 3QC063 7200 - Uitgaven natuu en milieu-educatieve centra en investeringen ten behoeve van milieu-integratie en partnerschappen

In 2023 waren de renovatiewerken aan De Vroente, Duurzaam Educatiepunt volop bezig. Er was 315.878,78 euro nodig voor de financiering van bijkomende werken.

In 2023 sloot het Departement Omgeving een samenwerkingsovereenkomst af met De Vlaamse Waterweg. Hierin engageerde het departement zich om 610.000 euro bij te dragen voor de aanleg van fauna uitstapplaatsen op het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.

28.403,2 euro ging naar boscompensatie voor de 'Ecovallei' onder de N76 in Oudsbergen in het kader van het Vlaams Actieplan Ecologische Ontsnippering (VAPEO).

De rest van de middelen werd besteed aan onderhoudswerken in De Helix, duurzaam educatiepunt.

3.5.3.7 QBX 3QC099 1211 - Milieuzorg op school

Dit krediet werd gebruikt voor de werkingskosten van het MOS-programma, onder andere de Eco-Schoolswerking (5.000,95 euro), onderhoud en actualisatie van de MOS-site (8.460,32 euro) en promotie via Klascement (2.485 euro), supportpakket voor de site SDG's@school (3.707,44 euro), en het supportpakket voor CO2-calculator (4.961 euro). Er werd 43.833,74 euro besteed aan de organisatie van en communicatie over studiedagen, netwerk- en infodagen (oa. MissieMinder, buitenlesdag, ...). Een overzicht is opgenomen in het jaarverslag van Duurzaam Educatiepunt.

3.5.3.8 QBX 3QC921 7200 - Relance Budget 105 - Ontsnippen van Vlaams Landschap

In begrotingsjaar 2023 werden geen nieuwe dossiers vastgelegd en werden er enkel vereffingen verricht voor een bedrag van 6.879.812,57 euro op vastgelegd dossiers uit het begrotingsjaar 2022.

3.5.3.9 QBX 3QC945 3300 – VAP Budget 15-16-17-18 – Ondersteuning projecten partnerschappen Blue Deal

Op 4 april 2023 werd de projectoproep 'Natuur in je school' gelanceerd. Deze oproep had als doel onderwijsinstellingen te stimuleren om hun schooldomein vanuit een geïntegreerde visie te vergroenen en hierbij voldoende aandacht te besteden aan biodiversiteit. Er werden 241 aanvragen ingediend. Daarvan werden uiteindelijk 167 projecten geselecteerd over heel Vlaanderen en dit voor een totaal subsidiebedrag van 20.019.641,58 euro.

Eind 2023 werd de opdracht 'Doorwerking omgevingsthema's in natuurweefselplannings-methodiek en aanzet tot scenografie van het natuurhuis Brialmont' gegund voor een bedrag van 108.900 euro.

Verder ging er 49.991,15 euro naar 2 opdrachten m.b.t. het beoordelingskader Natuurinclusief Bouwen.

3.5.3.10 QBX 3QC953 3300 - VAP Budget 4-9-10-11 – Ondersteuning projecten partnerschappen

Op deze allocatie worden budgetten voorzien voor subsidies iuv het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) en Blue Deal. De Blue Deal doelstelling om met middelen van het Vlaams Adaptatieplan verdroging in de open ruimte tegen te gaan door lokale partners via Water-Land-Schap 1.0 en 2.0 en via de gebiedsgerichte projectwerking krijgt verdere uitvoering.

In 2023 werd voor een totaalbedrag van 7.180.921,24 euro aan vastleggingen gerealiseerd. In 2023 werd 1.048.276,17 euro aangerekend als vereffening.

3.5.4 Begrotingsartikel QBX-3QCE2NA-WT: Werking en Toelagen - Via bijkomende inspanningen bronnen van hinder aanpakken

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC008 1211	159.000,00	158.020,95	99,38%
Totaal begrotingsartikel	159.000,00	158.020,95	99,38%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC008 1211	268.000,00	144.384,85	53,87%
Totaal begrotingsartikel	268.000,00	144.384,85	53,87%

3.5.4.1 QBX 3QC008 1211 - Beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie hinderthema's

Vanuit deze basisallocatie financiert het departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de leefkwaliteit voor het thema hinder. Meer concreet omvat deze allocatie uitgaven voor beleidsvoorbereiding, uitwerking en implementatie van maatregelen en beleidsinstrumenten in verband met milieuhinder en leefomgevingskwaliteit.

In 2023 werden de middelen benut voor de uitvoering van het Leefomgevingsonderzoek en de uitbesteding van onderzoek naar akoestische gevelisolatie.

3.5.5 Begrotingsartikel QBX-3QCE2NJ-WT: Werking en Toelagen – Zorgen voor een robuuste open ruimte

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC057 5210	331.000,00	330.910,32	99,97%
Totaal begrotingsartikel	331.000,00	330.910,32	99,97%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC057 5210	1.098.000,00	327.329,21	29,81%
Totaal begrotingsartikel	1.098.000,00	327.329,21	29,81%

3.5.5.1 QBX 3QC057 5210 – Ondersteuning voor de uitvoering van landinrichtingsplannen

Er werden 19 gewestelijke subsidies landinrichting, voor een totaalbedrag van 330.910,32 euro, toegekend voor de uitvoering van de landinrichtingsplannen Oudlandpolder (in West-Vlaanderen), Nieuwenhove-Gruuthuyse (in West-Vlaanderen), Beddermolen (in Antwerpen), Poort Scherpenheuvel (in Vlaams-Brabant), De Wijers (in Limburg), Langeren-Tösh (in Limburg) en Water-Land-Schap (in Vlaanderen).

De subsidies werden toegekend aan twee provincies, drie gemeenten, drie publiekrechtelijke rechtspersonen, zes privaatrechtelijke rechtspersonen en één natuurlijke persoon.

Op deze manier ondersteunt het Vlaams Gewest de participatie van lokale besturen, publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen aan de uitvoering van landinrichtingsprojecten op vlak van waterbeheer, ecologische inrichting, recreatieve paden, dorpskernherinrichting en onthaalinfrastructuur.

3.5.6 Begrotingsartikel QBX-3QCE2HA-WT: Werking en Toelagen – We gaan voor zuivere lucht en onderbouwen (lokaal) luchtbeleid via innovatieve milieumonitoring

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC024 3300	0,00	0,00	-
QBX 3QC030 1211	0,00	0,00	-
QBX 3QC031 1211	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	0,00	0,00	-

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC024 3300	0,00	600,00	-
QBX 3QC030 1211	91.000,00	63.357,13	69,62%
QBX 3QC031 1211	50.000,00	36.300,00	72,60%
Totaal begrotingsartikel	141.000,00	100.257,13	71,10%

3.5.6.1 QBX 3QC024 3300 – Premies voor de aankoop en installatie van emissieverminderende voorzieningen in voertuigen en woningen

Via deze basisallocatie werden in het verleden middelen voorzien voor de subsidies voor roetfilters. In kader hiervan werd voor één dossier nog een bedrag uitbetaald van 600,00 euro.

3.5.6.2 QBX 3QC030 1211 - Uitgaven lucht en klimaat

Dit betreft een uitdovende basisallocatie. De vastleggingskredieten werden in de loop van 2021 overgedragen naar basisallocatie QBX 3QC006 1211 in het kader van herstructurering van het Departement Omgeving, VMM en VEA. Er werden betalingskredieten aangewend voor beleidsuitgaven m.b.t. lucht en klimaat die werden vastgelegd in vorige jaren.

3.5.6.3 QBX 3QC031 1211 - Beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie lucht en klimaat

Dit betreft een uitdovende basisallocatie. De vastleggingskredieten werden in de loop van 2021 overgedragen naar basisallocatie QBX 3QC006 1211 in het kader van herstructurering van het Departement Omgeving, VMM en VEA. Er werden betalingskredieten aangewend voor onderzoeksopdrachten m.b.t. lucht en klimaat die werden opgestart in vorige jaren.

3.5.7 Begrotingsartikel QBX-3QCE2DQ-IS: Interne Stromen – Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen (EV IV)

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC032 4140	181.000,00	181.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	181.000,00	181.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC032 4140	181.000,00	181.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	181.000,00	181.000,00	100,00%

3.5.7.1 QBX 3QC032 4140 - Toelage EV Informatie Vlaanderen voor ondersteuning Aquafin

DAB Het betreft een aanvullende dotatie aan het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen (EVIV) ter financiering van het Aquafin-aandeel in de kosten met betrekking tot de opmeting van de Basiskaart Vlaanderen voor het jaar 2023.

De Basiskaart Vlaanderen of het Grootschalig Referentie Bestand (GRB) is een geografisch informatiesysteem dat dient als topografische referentie voor Vlaanderen. Het vormt de gemeenschappelijke geografische basis waarop alle gebruikers eigen gegevens kunnen enten. Het GRB bevat enkel geografische en kenmerkende informatie van goed definieerbare, conventioneel aanvaarde referentiegegevens: gebouwen, percelen, wegen en hun inrichting, waterlopen, spoorbanen en het wegennetwerk. Het GRB-decreet regelt de opmaak, het beheer en de toegang tot het GRB. Het GRB is kosteloos voor iedereen beschikbaar.

Het EVIV staat in voor de coördinatie, de organisatie en de dienstverlening van het GRB en de uitvoering van het GRB-uitvoeringsplan. Deze opdracht omvat minstens volgende aspecten: de aanmaak en het bijhouden van het GRB, de installatie en het beheer van het GRB, de coördinatie bij het gebruik van het GRB, de advisering aan en de ondersteuning van de deelnemers aan GIS-Vlaanderen bij de aanmaak van grootschalige geografische gegevens, de coördinatie van de kwaliteitscontrole betreffende alle initiatieven die binnen het GRB kaderen, de coördinatie en organisatie van de toegang van gebruikers tot het GRB.

Deze aanvullende dotatie aan het EVIV werd aangewend om het aandeel van Aquafin NV, als netbeheerder van het vervoersnet voor afvalwater, in de aanmaak en het actueel houden van het GRB te financieren. Aanvullend voorziet zij in de ondersteuning en advisering van Aquafin NV door het EVIV inzake de aanmaak, de actualisering en het gebruik van en de toegang tot het GRB.

3.6 MINAFONDS

3.6.1 Begrotingsartikel QBX-3QCE2ZZ-IS:

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC955 4110	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC955 4110	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	39.526.000,00	39.526.000,00	100,00%

3.6.1.1 QBX 3QC955 4110 – Terugstorting in kader van afroaming herverdeelde middelen relanceprovincie

In de loop van 2021 en 2022 werden vanuit de relance-provisie VEK-middelen in het Minafonds gestort ter vereffening van relance-dossiers in 2021 en 2022. Een deel van deze middelen bleven uiteindelijk onbenut, en via deze weg werden de betrokken onbenutte VEK-middelen teruggestort naar de algemene middelen.

3.6.2 Begrotingsartikel QBX-3QCE2ZZ-OV: Over te dragen overschot van het boekjaar

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QBX 3QC098 0322	259.545.000,00	-	-
Totaal begrotingsartikel	259.545.000,00	-	-

3.6.2.1 QBX 3QC098 0322 - Over te dragen saldo van het boekjaar

Dit is een technische basisallocatie die de sluitpost vorm tussen de middelen op het Minafonds en de benodigde uitgaven. Via deze basisallocatie wordt niet uitbetaald, enkel herverdeeld.

3.7 AGENTSCHAP NATUUR EN BOS (ANB)

3.7.1 Begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-WT: Werking en Toelagen - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC002 1211	8.379.000,00	9.103.355,41	108,64%
QDX 3QC003 1211	14.364.000,00	16.088.978,34	112,01%
QDX 3QC004 1211	4.501.000,00	4.717.408,18	104,81%
QDX 3QC010 3200	1.409.000,00	1.409.000,00	100,00%
QDX 3QC011 3300	14.125.000,00	15.383.584,04	108,91%
QDX 3QC018 3441	217.000,00	653.743,98	301,26%
QDX 3QC023 5310	0,00	0,00	-
QDX 3QC026 7112	15.328.000,00	15.328.799,93	100,01%
QDX 3QC037 7111	10.500.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC042 1221	701.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC067 1211	289.000,00	386.558,57	133,76%
QDX 3QC068 1211	55.000,00	98.924,14	178,21%
QDX 3QC069 3300	249.000,00	241.924,14	97,16%
QDX 3QC071 3442	0,00	90.416,00	-

QDX 3QC077 3510	0,00	51.585,39	-
QDX 3QC079 5210	18.395.000,00	18.395.806,67	100,00%
QDX 3QC083 5210	6.308.000,00	6.843.275,69	108,49%
QDX 3QC084 6322	2.242.000,00	2.542.729,59	113,41%
QDX 3QC087 5320	0,00	1.537,67	-
QDX 3QC088 7422	649.000,00	558.059,01	85,99%
QDX 3QC091 7112			
<i>VAK - Budget 2023</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>
<i>VAK - Vrijgave Budget < 2023</i>	<i>989.986,77</i>	<i>217.700,00</i>	<i>21,99%</i>
QDX 3QC095 7290	13.683.000,00	11.600.582,82	84,78%
QDX 3QC096 7290	3.932.000,00	4.326.977,79	110,05%
QDX 3QC912 7112	0,00	0,00	-
QDX 3QC916 5210	0,00	0,01	-
QDX 3QC926 7112	14.150.000,00	14.150.000,00	100,00%
QDX 3QC928 3300	1.300.000,00	1.060.153,14	81,55%
QDX 3QC946 5210	17.000.000,00	17.000.000,00	100,00%
QDX 3QC947 7112	11.600.000,00	11.599.905,65	100,00%
QDX 3QC948 3300	2.224.000,00	2.223.999,99	100,00%
QDX 3QC949 7112	1.900.000,00	1.900.000,00	100,00%
QDX 3QC950 1211	1.200.000,00	1.200.000,00	100,00%
QDX 3QC951 1211	985.000,00	985.000,00	100,00%
QDX 3QC958 7112	49.009.000,00	49.009.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	214.694.000,00	206.950.397,58	96,39%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC002 1211	8.702.000,00	9.026.416,42	103,73%
QDX 3QC003 1211	14.483.000,00	14.058.703,25	97,07%
QDX 3QC004 1211	4.801.000,00	4.965.695,56	103,43%
QDX 3QC010 3200	1.409.000,00	1.288.673,09	91,46%
QDX 3QC011 3300	14.125.000,00	14.699.811,55	104,07%
QDX 3QC018 3441	217.000,00	653.743,98	301,26%
QDX 3QC023 5310	20.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC026 7112	22.760.000,00	20.184.125,18	88,68%
QDX 3QC037 7111	10.500.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC042 1221	701.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC067 1211	289.000,00	318.492,32	110,20%
QDX 3QC068 1211	85.000,00	92.060,73	108,31%
QDX 3QC069 3300	350.000,00	212.260,37	60,65%
QDX 3QC071 3442	0,00	90.416,00	-
QDX 3QC077 3510	0,00	86.585,39	-
QDX 3QC079 5210	13.395.000,00	6.100.443,91	45,54%
QDX 3QC083 5210	5.500.000,00	7.037.615,61	127,96%
QDX 3QC084 6322	3.242.000,00	3.819.704,03	117,82%
QDX 3QC087 5320	200.000,00	412.937,01	206,47%
QDX 3QC088 7422	726.000,00	977.455,97	134,64%
QDX 3QC091 7112	87.000,00	0,00	0,00%
QDX 3QC095 7290	10.048.000,00	6.879.612,17	68,47%
QDX 3QC096 7290	3.398.000,00	1.118.580,52	32,92%
QDX 3QC916 5210	7.247.000,00	9.417.043,51	129,94%

QDX 3QC926 7112	16.620.000,00	13.907.108,72	83,68%
QDX 3QC928 3300	1.300.000,00	384.658,53	29,59%
QDX 3QC946 5210	12.628.000,00	13.935.649,26	110,36%
QDX 3QC947 7112	8.600.000,00	5.959.343,62	69,29%
QDX 3QC948 3300	0,00	0,00	-
QDX 3QC949 7112	0,00	85.603,40	-
QDX 3QC950 1211	12.000,00	39.404,08	328,37%
QDX 3QC951 1211	985.000,00	679.000,00	68,93%
QDX 3QC958 7112	42.686.000,00	37.545.700,81	87,96%
Totaal begrotingsartikel	209.608.000,00	178.268.844,99	85,05%

3.7.1.1 QDX 3QC002 1211 - Studies en projecten in het kader van het bosbeheer, natuurbehoud, -beheer en -ontwikkeling, de groeivoorziening, de visserij en de vogelbescherming (inclusief uitgaven met EU cofinanciering)

De middelen van deze basisallocatie worden ingezet voor een waaier van studies en onderzoeksprojecten ter ondersteuning van de beleidsvoorbereiding, beleidsuitwerking en het beheer van eigen domeinen van het ANB.

Het is één van de begrotingsposten van waaruit het ANB de middelen put om beleidsinitiatieven van de Vlaamse Regering vorm te geven (o.a. via wetenschappelijke onderbouwing). De doelstellingen van het Regeerakkoord en de doelstellingen in de beleidsnota van de minister worden door het ANB in belangrijke mate nader uitgewerkt met middelen voorzien op onderhavige post, om dan hun verdere implementatie te vinden doorheen alle projecten en processen van het ANB.

Jaarlijks worden verscheidene opdrachten uitgeschreven voor de ondersteuning bij het ontwikkelen van nieuwe beleidsconcepten, bij beleidsevaluatie, de voorbereiding van regelgeving en de uitwerking van richtlijnen en handleidingen. De focus van de bestedingen voor ondersteuning lag net als in de voorbije jaren op de realisatie van de Europese natuurdoelen, maar ook de doelstellingen rond de algemene biodiversiteit in Vlaanderen, rond ecosysteemdiensten en rond beleving kwamen aan bod.

Voor de implementatie van de Europese natuurdoelen werden beheerplannen opgemaakt, ecohydrologische studies uitgevoerd en beleidsondersteunende modellen uitgewerkt. Ook werden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof gebiedsvisies opgemaakt en modellen ontwikkeld.

Met het opstellen van soortenbeschermingsprogramma's geeft het ANB uitvoering aan de Europese verplichting om op basis van het soortenbesluit een sturende en coördinerende rol op te nemen inzake soortenbescherming. Reguliere inventarisaties en monitoring van soorten en milieukwaliteit worden uitgevoerd door het INBO. Uitzonderlijk en enkel projectmatig worden inventarisatie- en monitoringsprojecten gecoördineerd door het ANB en voorzien op het werkingsbudget van het ANB.

Het ANB geeft de belevingswaarde van natuur en groen een centrale rol in zijn werking. Ook de actualisatie van de richtlijn voor de opmaak van een stedelijk groenplan en een evaluatie van de beleving in ANB domeinen draagt mee bij aan het uitdragen van duurzaam beheer in functie van natuur en maatschappij.

Ten slotte werd ook budget voorzien voor de ondersteuning van IT-processen binnen het ANB.

3.7.1.2 QDX 3QC003 1211 - Patrimonium onder het beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos (EU cofinanciering)

Op deze basisallocatie worden de onderhoudsuitgaven aangerekend voor het duurzaam onderhoud en beheer van de terreinen in eigendom en in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Meer concreet betekent dit dat op deze basisallocatie onderhoudswerken worden aangerekend die uitbesteed worden aan de particuliere aannemerij zoals onderhoudswerken aan domeinen, wegen, gebouwen, recreatieve infrastructuren, sanering van aangekochte terreinen, ... Alle voorstellen van werken worden begroot op basis van normen die beschikbaar zijn voor gelijkaardige werken in een recent verleden.

De meeste grote inrichtings en onderhoudswerken (zoals maaien van grote grasvlakten, plaggen in functie van heideherstel, exotenbestrijding, vellen en snoeien van bomen, klepelen van bospercelen, enz.....), die veelal efficiënter kunnen uitgevoerd worden door de private sector, worden uitbesteed op basis van openbare aanbestedingen. Het meer specifiek en natuurgericht biotoopbeheer, dat een grote expertise en terreinkennis vereist, wordt uitgevoerd in eigen regie door gespecialiseerde arbeiders van het ANB.

Het agentschap voert een gepland beheer van de eigen terreinen en zet daarbij prioritair in op het realiseren van de Europese natuurdoelen. Een belangrijk deel van dit beheer is gericht op de uitvoering van werken in functie van de Europese natuurdoelen. Deze focus wordt systematisch verscherpt naarmate het implementatieproces verder vorm krijgt.

Daarnaast worden, in overeenstemming met het regeerakkoord, werken uitgevoerd om de beleving en de toegankelijkheid van groene domeinen te verbeteren en worden multifunctionele stadsbossen gerealiseerd. De uitbreiding van de te beheren oppervlakte en ook de taakstelling inzake realisatie van een duurzame instandhouding leggen extra druk op het budget voor het uitvoeren van werken, waardoor derhalve door het ANB continu ingezet wordt op efficiëntiewinsten.

3.7.1.3 QDX 3QC004 1211 - Uitgave vereffenaar kort ANB (inclusief uitgaven met EU cofinanciering)

Op deze basisallocatie worden onderhoudsuitgaven en werkingskosten aangerekend voor het duurzaam onderhoud en beheer van de terreinen in eigendom en in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Daarnaast worden op deze basisallocatie de heffingen van belastingen op het patrimonium aangerekend, zoals de onroerende voorheffing en polderbelastingen.

3.7.1.4 QDX 3QC010 3200 – Ondersteuning uiteenlopende actoren voor het natuur-, bos- en groenbeheer via groene, duurzame jobs toegankelijk voor kansengroepen

Het beleid inzake groenjobs is decretaal, bij Besluit van de Vlaamse Regering en bij Ministerieel Besluit geregeld. Vanuit de natuursector (natuurverenigingen, terreinbeherende verenigingen, bosgroepen, regionale landschappen, maar ook lokale besturen die natuurgebied bezitten) bestaat een belangrijke behoefte aan kwaliteitsvol natuur- en bosbeheer en -onderhoud. Omdat dergelijke ecologisch waardevolle werken vaak arbeidsintensief en vanuit louter (micro)economisch perspectief verlieslatend zijn, én de beheerders over onvoldoende eigen middelen beschikken om zelf de werken te laten uitvoeren, heeft het beleid er voor gekozen om deze actoren geldelijk te ondersteunen door subsidies in het leven te roepen die ertoe strekken dergelijke werken financieel mogelijk te maken.

3.7.1.5 QDX 3QC011 3300 – Verbetering en instandhouding van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU cofinanciering)

De besteding van het budget op deze basisallocatie is tweeledig:

Subsidies voor erkende reservaten en natuurbeheerplannen.

Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 kunnen natuurreservaten, in beheer bij private personen of rechtspersonen andere dan het Gewest of de Staat, bij ministerieel besluit het statuut van erkend natuurreservaat krijgen. Voor de erkende natuurreservaten, uitgezonderd deze in beheer bij provincies en gemeenten, worden op basis van dit besluit van de Vlaamse Regering subsidies toegekend voor de huur, het beheer, het toezicht, de eerste inrichting, de monitoring, de openstelling en het onthaal in de bezoekerscentra. Sinds de goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer werd de oude subsidieregeling voor natuurterreinen en bossen vervangen door een nieuwe subsidieregeling, met een overgangsregeling. Op basis hiervan kwamen in 2018 ook reeds enkele natuurbeheerplannen in aanmerking voor subsidiëring.

Ondersteuning van de vogelopvangcentra.

Aan de vogelopvangcentra in Vlaanderen wordt jaarlijks een subsidie toegekend op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren en houdende toekenning van subsidies. Gezien de taak van de opvangcentra, werd geopteerd de subsidie op te splitsen in twee delen, een werkingssubsidie en een professionaliseringssubsidie. De werkingssubsidie wordt vooral gekoppeld aan de educatieve en sensibiliserende activiteit van de opvangcentra. De subsidie voor professionalisering wordt vooral gekoppeld aan personeelskosten.

3.7.1.6 QDX 3QC018 3441 - Schadevergoedingen in het kader van artikel 25 van het jachtdecreet-uitkeringen

Deze basisallocatie wordt ingezet voor het betalen van schade door jachtwild en door beschermde soorten in het kader van administratieve dossiers in uitvoering van het zogenaamde Wildschadebesluit (Besluit van de Vlaamse regering van 3 juli 2009, in uitvoering van art. 25 Jachtdecreet van 24/07/1991 en art. 52 van het Decreet Natuurbehoud van 21/10/1997) en in uitvoering van gerechtelijke beslissingen.

Vooraf door de dossiers voor schade door wilde ganzen liep het benodigde budget hoger op dan het budget dat oorspronkelijk werd voorzien in de begroting.

3.7.1.7 QDX 3QC023 5310 - Ondersteuning bosbeheer, de groenvoorziening, de visserij, de jacht en de vogelbescherming (o.a. subsidies voor de bebossing van landbouwgronden)

Met deze basisallocatie worden de steunmaatregelen voor de bebossing van landbouwgronden bekostigd zoals voorzien in het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Deze subsidies werden toegekend op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende het verlenen van subsidies voor bebossing en voor herbebossing. In 2023 werden geen nieuwe subsidies meer toegekend.

3.7.1.8 QDX 3QC026 7112 - Verwerving en beheer van patrimonium van ANB, met uitzondering van investeringsuitgaven met betrekking tot de bijhorende inrichtingen (EU cofinanciering) evenals verwerving van kustduinen en aangrenzende gebieden (duinendecreet 14.07.1993)

De kredieten op deze basisallocatie worden aangewend voor de verwerving van terreinen door het ANB. De te beheren oppervlakte stijgt jaarlijks door gerichte grondaankopen te doen ten behoeve van de realisatie van de Europese natuurdoelen.

3.7.1.9 QDX 3QC037 7111 - Overdracht gronden grondenbank

Op deze basisallocatie worden de overdrachten van gronden vanuit VLM aan ANB op basis van de werking van de grondenbanken verrekend. In 2023 werden er geen gronden overgedragen naar ANB.

3.7.1.10 QDX 3QC042 1221 - Beheerskosten grondenbanken

Op deze basisallocatie worden de beheerskosten grondenbanken aangerekend. Dit zijn jaarlijkse kosten gekoppeld aan de verwerving van de gronden. Concreet gaat het hier om uitrusting, water,

elektriciteitskosten maar ook specifieke vergoedingen bovenop de venale waarde. In 2023 werden door VLM geen beheerkosten aan ANB doorgerekend.

3.7.1.11 QDX 3QC067 1211 - Informatie, educatie, sensibilisering en internationale samenwerking

Communicatie is een constant aandachtspunt bij alle activiteiten van het ANB, zowel voor de reguliere werking als voor de aspecten die specifiek zijn opgenomen in het Regeerakkoord en de Beleidsnota. Op deze basisallocatie worden de kosten aangerekend voor de campagnes die het agentschap jaarlijks organiseert met als doel het draagvlak rond natuur, bos en groen te versterken. Er werd met een creatieve aanpak gericht ingezet op de Week van het Bos. Daarnaast werd er de campagne voor het jeugdplantweekend opgezet.

3.7.1.12 QDX 3QC068 1211 - Vlaams Fonds Tropisch Bos

De middelen op deze basisallocatie zijn gericht op de ondersteuning van de werkingskosten van het dagelijks beheer van het Vlaams Fonds Tropisch Bos (VTFB). Het Vlaams Fonds Tropisch Bos werd opgericht via beslissing van de Vlaamse Regering op 22 november 2002. Via dit Fonds wordt ondersteuning gegeven aan bebossings- en herbebossingsprojecten in de context van het klimaatbeleid, maar die tevens een bijdrage leveren voor biodiversiteitsbehoud en sociale ontwikkeling van de betrokken bevolkingsgroepen.

3.7.1.13 QDX 3QC069 3300 - Ondersteuning Vlaams Fonds Tropisch Bos

Het Vlaams Fonds Tropisch Bos werd opgericht via beslissing van de Vlaamse Regering op 22 november 2002. De middelen op deze basisallocatie zijn gericht op de ondersteuning via het Vlaams Fonds Tropisch Bos van bebossings- en herbebossingsprojecten in de context van het klimaatbeleid, maar die tevens een bijdrage leveren voor biodiversiteitsbehoud en sociale ontwikkeling van de betrokken bevolkingsgroepen.

3.7.1.14 QDX 3QC071 3442 - Schaderegeling in uitvoering van het duinendecreet van 14.07.1993

Op deze basisallocatie worden schadedossiers vastgelegd in het kader van het Duinendecreet.

3.7.1.15 QDX 3QC077 3510 - Supra- en internationaal natuur- en bosbeleid

De middelen op deze basisallocatie werden ingezet voor de Vlaamse bijdrage aan de internationale samenwerking in het kader van natuurbehoud.

3.7.1.16 QDX 3QC079 5210 - Ondersteuning voor de verwerving van natuurgebieden

Het Vlaams Regeerakkoord voorziet de uitbreiding van de gebieden onder effectief natuurbeheer (erkende, Vlaamse of bosreservaten, andere natuurgebieden onder vergelijkbaar beheerplan). De aandacht gaat hierbij prioritair naar de Habitatrichtlijngebieden. Deze uitbreiding wordt onder andere gerealiseerd door de verwerving van bos en te bebossen terreinen, natuurgebied, deels door de Vlaamse overheid, deels door de terreinbeherende verenigingen. De subsidies die aan anderen worden verstrekt, kaderen binnen deze doelstellingen. Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vormt de rechtsgrond voor het aankoopbeleid van natuurgebieden.

3.7.1.17 QDX 3QC083 5210 - Ondersteuning, verbetering en instandhouding van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU cofinanciering)

Voor de realisatie van de ambities van de Vlaamse Overheid op vlak van biodiversiteit wordt maximaal ingezet op samenwerking met partners en interne integratie in het beleid van andere entiteiten. Vanuit deze basisallocatie worden verenigingen, particulieren en lokale besturen ondersteund voor investeringen in het verbeteren van de natuurkwaliteit. Samenwerking en partnerschappen met lokale actoren zijn essentieel om de planvorming op Vlaams niveau inzake instandhoudingsdoelstellingen en soortenbescherming te laten resulteren in effectieve realisaties op terrein.

Op deze basisallocatie werden kredieten gereserveerd voor:

- ✓ Subsidies voor uitzonderlijke éénmalige inrichtingen in erkende reservaten: Deze projecten stellen natuurherstel, natuurontwikkeling of verbeterde openstelling in erkende natuurreservaten tot doel en worden toegekend conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003;
- ✓ Natuurprojectovereenkomsten: Deze projecten worden afgesloten ter uitvoering van de natuurrichtingsplannen volgens het Natuurdecreet;
- ✓ Projectsubsidies Natuur: Deze projecten leveren een bijdrage aan de realisatie van de Europese natuurdoelen;
- ✓ Projectsubsidies openstelling: Deze projecten leveren een bijdrage aan de openstelling of toegankelijkheid van natuurgebieden voor recreanten;
- ✓ Restfinancieringssubsidies voor goedgekeurde projecten binnen het Europese LIFE-programma;
- ✓ Ondersteuning voor wolvenrasters;
- ✓ Subsidie opmaak beheerplan.

3.7.1.18 QDX 3QC084 4340 - Ondersteuning provincies en gemeenten ter verbetering en instandhouding van de natuurkwaiteit en het verhogen van de biodiversiteit (inclusief uitgaven met EU cofinanciering)

Een belangrijk deel van de kredieten op deze basisallocatie werden toegekend aan projectsubsidies voor groenprojecten in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Deze projecten leveren daarmee een bijdrage aan de doelstelling om bijkomend toegankelijk groen te creëren binnen het VSGB. Daarnaast werden er subsidies toegekend aan steden en gemeenten in het kader van de projectoproep 'Natuur in je Buurt 2023'.

3.7.1.19 QDX 3QC087 5320 - Ondersteuning verwerving van kustduinen en aangrenzende gebieden (duinendecreet van 14.07.1993)

De middelen op deze basisallocatie werden ingezet voor de verwerving van kustduinen in het kader van het Duinendecreet.

3.7.1.20 QDX 3QC088 7422 - Aankopen machines en vervoermiddelen

Op deze basisallocatie worden de reguliere uitgaven inzake aankopen van machines en ander materiaal in functie van het beheer van de ANB-domeinen aangerekend. Het aankopen van machines is noodzakelijk om het terreinbeheer in eigen regie uit te voeren. Het betreft vooral tractoren, kleine machines, aanhangwagens en vrachtwagens die ingezet worden door de diverse arbeidersploegen van het Agentschap voor Natuur en Bos.

3.7.1.21 QDX 3QC091 7112 - FFEU-project "duurzame milieu-investeringen (project 2002)"

Er werden geen uitgaven geboekt op deze basisallocatie.

3.7.1.22 QDX 3QC095 7290 - Investeringen in het beheer en de inrichting van het eigen patrimonium (inclusief EU cofinanciering)

De kredieten op deze basisallocatie worden aangewend voor de algemene investeringsuitgaven in ANB-domeinen, voor de realisatie van het Sigma-project, voor de optimalisatie van de onthaalfunctie in ANB-domeinen en de aanleg van stadsbossen. De investeringen door het Agentschap voor Natuur en Bos verlopen in overeenstemming met de prioriteiten en doelstellingen opgenomen in het regeerakkoord en de Beleidsnota Omgeving.

3.7.1.23 QDX 3QC096 7290 - Investerings ANB in gebouwen

Voor het beheer van terreinen in eigendom en het technisch beheer van terreinen in eigendom van andere overheden werkt het Agentschap voor Natuur en Bos met diverse arbeidersploegen die terreinbeheer uitvoeren in eigen regie. In functie hiervan beschikt het ANB over een gebouwenpatrimonium (loodsen, maar ook boswachterswoningen bv.) die het inzet voor de opslag van materiaal en de huisvesting van medewerkers. De kredieten op deze basisallocatie worden ingezet voor het onderhoud en investeringen in deze gebouwen, zodat deze medewerkers in veilige en voldoende comfortabele omstandigheden kunnen werken en wonen.

3.7.1.24 QDX 3QC916 5210 - Relance budget 36 - Natte natuur

In 2021 en 2022 werden er op dit artikel verbintenissen aangegaan in het kader van BLUE DEAL. In 2023 werden er voor een bedrag van 9.417 k.euroverbintenissen vereffend.

3.7.1.25 QDX 3QC926 7112 - Uitgaven in het kader van de bosuitbreiding

Het betreft de uitgaven in het kader van de realisatie van de doelstelling rond bosuitbreiding. Meer bepaald worden op deze allocatie volgende uitgaven aangerekend: aankopen i.k.v. bosuitbreiding, inrichtingswerken/beplantingen met het oog op bebossing, aankoopsubsidies met het oog op bebossing, bebossingssubsidies en omkadering van het programma bosuitbreiding.

3.7.1.26 QDX 3QC928 3300 - Vlaamse Parken - Nationale paken en parkenbureau

Het betreft de uitgaven met het oog op het oprichten van verschillende Nationale Parken en Landschapsparken op te richten. Vlaanderen wil de internationaal gekende merken Nationaal Park en landschapspark op een eenduidig en kwaliteitsvolle manier invullen. Het beleid voorziet voor deze Vlaamse parken een ambitieuze geïntegreerde gebiedswerking die investeert in natuur, landschap en de daaraan gekoppelde maatschappelijke diensten.

3.7.1.27 QDX 3QC946 5210 - VAP Budget 1 - Aankoopsubsidies en projectsubsidies Natuur

Het programma natte natuur zal tegen 2030 20.000ha natte natuur hersteld hebben of de kwaliteit van de bestaande natte natuur verbeteren. In functie hiervan werden aankoopsubsidies toegekend voor de verwerving van gronden door derden.

We lanceerden ook terug de projectoproep natte natuur voor derden, met specifieke aankoop- en investeringssubsidies in het kader van natte natuur.

3.7.1.28 QDX 3QC947 7112 - VAP Budget 2 - Aankopen gronden en inrichtingen

Het betreft de uitgaven voor het verwerven en inrichtingen van natte natuur door het Agentschap Natuur en Bos op eigen terreinen of kaderend binnen een bestaande samenwerking. Op basis van aantal criteria worden projecten uitgevoerd rond herstel en inrichting van (gedegradeerde) wetlands. De noodzakelijke werken voor effectieve realisatie van natte natuur worden uitbesteed.

3.7.1.29 QDX 3QC948 3300 - VAP Budget 13-14-19 - Projecten groenblauwe dooradering BLUE DEAL

Het betreft de uitgaven m.b.t. een klimaatadaptieve inrichting van de zorgomgeving, het introduceren van natuurweefselplanning en de samenwerkingsovereenkomsten water met de Regionale Landschappen.

3.7.1.30 QDX 3QC949 7112 – VAP SIGMA Natuur-uitvoering

De significante inspanning van de laatste jaren om de ambitieuze doelstellingen van de Blue Deal te realiseren, werd verder gezet. We voeren het investeringsprogramma natte natuur uit dat onder andere bestaat uit de SIGMA-projecten.

3.7.1.31 QDX 3QC950 1211 - VAP Budget 23-24-25-26-27-28-29-30-31-33 - Projecten Klimaatadaptief en brandveilig natuurbeheer en monitoring (BLUE DEAL)

Het betreft de uitgaven m.b.t. de preventieve maatregelen om schade aan de natuur en de eigendommen van het agentschap Natuur en Bos te vermijden.

3.7.1.32 QDX 3QC951 1211 – VAP Budget 36 Capaciteitsuitbouw en verdere uitrol klimaatadaptatiebeleid

Er werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Natuurinvest om geschikte profielen te werven voor uitvoering van het Vlaams Adaptatieplan om de bijkomende taakstellingen op het vlak van natuurontwikkeling en – beheer en brandpreventie tot een goed einde te kunnen brengen voor de periode 2023-2024.

3.7.1.33 QDX 3QC958 7112 – PAS Natuurherstel

Het betreft de uitgaven m.b.t. de uitvoering van de programmatorische aanpak stikstofsanering. De middelen werden aangewend voor:

- ✓ Aankopen van gronden binnen SBZ-H waarop Europees te beschermen habitats gerealiseerd worden of om het goed beheer van bestaande habitats te verzekeren. Alsook de aankoop van

gronden die nodig zijn voor het uitvoeren van hydrologisch herstel op landschapsschaal binnen of buiten SBS-H.

- ✓ Inrichtingswerken binnen SBZ-H voor de Europees te beschermen habitats, voor B-habitats of no-regret maatregelen voor A habitats.
- ✓ Beheerwerken
- ✓ Aankoopsubsidies
- ✓ Studies en onderzoek om de uitvoering mogelijk te maken.

3.7.2 Begrotingsartikel QDX-3QCE2FA-PA: Participaties - We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving, via een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, een passend beheer en bescherming van natuur en een doeltreffend soortenbeleid- en beheer

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC020 8517	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
QDX 3QC952 8571	4.600.000,00	4.600.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	8.600.000,00	8.600.000,00	100,00%

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC020 8517	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00%
QDX 3QC952 8571	4.600.000,00	4.600.000,00	100,00%
Totaal begrotingsartikel	8.600.000,00	8.600.000,00	100,00%

3.7.2.1 QDX 3QC020 8517 – Kredietverlening in kader van werking grondenbanken

Het betreft het terugvorderbaar voorschot dat ANB aan VLM stort in het kader van de grondenbankwerking en het recht van voorkoop. Er werden ook gronden ingebracht in de grondenbank Sigma en in de grondenbank voor de aankoop van het Kravaalbos.

3.7.2.2 QDX 3QC913 8517 - VAP Budget 21 - SIGMA Natuuruitvoering

Het betreft een bijkomend terugvorderbaar voorschot dat ANB aan VLM stort in het kader van de grondenbankwerking SIGMA in functie van het Vlaams klimaatadaptatieplan.

3.7.3 Begrotingsartikel QDX-3QCE2DA-WT: Plannen maken en actief op het terrein uitvoeren met engagementen voor een gezond en duurzaam watersysteem

VAK	Ingeschreven	Vastgelegd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC080 5210	0,00	0,00	-
QDX 3QC901 1211	0,00	0,00	-
QDX 3QC902 7112	0,00	0,00	-
QDX 3QC903 7290	0,00	0,00	-
Totaal begrotingsartikel	0,00	0,00	-

VEK	Ingeschreven	Werkelijk Uitgevoerd	Gerealiseerd (%)
QDX 3QC080 5210	2.568.000,00	3.726.878,95	145,13%
QDX 3QC901 1211	202.000,00	103.480,83	51,23%
QDX 3QC902 7112	2.437.000,00	1.151.270,56	47,24%
QDX 3QC903 7290	285.000,00	226.422,10	79,45%
Totaal begrotingsartikel	5.492.000,00	5.208.052,44	94,83%

3.7.3.1 QDX 3QC080 5210 – Ondersteuning projecten voor een gezond en duurzaam watersysteem

In 2022 werd de subsidie natuur in je school voorzien op dit artikel. Deze projectsubsidies werden in 2023 gedeeltelijk betaald. Er zijn nog een heel aantal subsidies, die moeten worden uitbetaald omdat het desbetreffende project nog niet afgerond is.

3.7.3.2 QDX 3QC901 1211 – Studies in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor ecohydrologische studies in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien in 2020. In 2023 werd er 103 k.euroVEK uitgevoerd in het kader van de betaling van die studies.

3.7.3.3 QDX 3QC902 7112 – Verwerving patrimonium in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor aankopen van gronden in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien. In 2023 werd er voor 1.151 k.euroVEK uitgevoerd voor de betaling van deze aankopen.

3.7.3.4 QDX 3QC903 7290 - Investerings in het beheer en de inrichting van het eigen patrimonium in het kader van een gezond en duurzaam watersysteem

Via kredietherschikking vanuit QBX-3QCE2DA-WT werd voor inrichtingswerken in kader van de blue deal impulsfinanciering voorzien. In 2023 werd er voor 226 k.euroVEK uitgevoerd voor deze werken.

4 ENCOURS

Tabel 5: Encours

BA	OMSCHRIJVING	ENCOURS PER 31/12/2022	ENCOURS PER 31/12/2023	VERSCHIL
QBX-3QCE2EA-WT	WERKING EN TOELAGEN - BODEM EN ONDERGROND - DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: BODEM EN ONDERGROND	1.403,86	1.403,86	0,00
QBX-3QCE2EV-IS	INTERNE STROMEN - BODEM EN ONDERGROND - OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)	133.209.266,73	143.204.620,67	9.995.353,94
QBX-3QCE2JA-WT	WERKING EN TOELAGEN - AFVAL EN MATERIALEN - VLAANDEREN OP WEG ZETTEN NAAR EEN KRINGLOOPECONOMIE	71.363.958,97	59.333.192,51	-12.030.766,46
QBX-3QCE2DA-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: WATER	725.841.786,23	519.419.736,02	-206.422.050,21
QBX-3QCE2DW-IS	INTERNE STROMEN - WATER - VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCE2DB-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - KIEZEN VOOR EEN GEBIEDSGERICHTE AANPAK VAN DE MESTPROBLEMATIEK IN HET NIEUWE MESTACTIEPLAN	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCE2DY-IS	INTERNE STROMEN - WATER - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	9.310.338,34	6.482.745,18	-2.827.593,16
QBX-3QCE2FY-IS	INTERNE STROMEN - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	41.022.767,58	57.667.574,05	16.644.806,47
QBX-3QCE2GA-WT	WERKING EN TOELAGEN - PLATTELANDSBELEID - HET PLATTELANDSBELEID LEGT DE BASIS VOOR DE DUURZAME ONTWIKKELING VAN HET VLAAMS PLATTELAND	8.145.161,80	9.749.303,47	1.604.141,67
QBX-3QCE2GY-IS	INTERNE STROMEN - PLATTELANDSBELEID - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	231,32	231,32	0,00
QBX-3QCE2NJ-WT	WERKING EN TOELAGEN - OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU - LANDBOUW EN NATUUR: PARTNERS IN EEN MULTIFUNCTIONEEL LANDELIJK GEBIED	58.156.408,96	53.695.176,76	-4.461.232,20
QBX-3QCE2NR-IS	INTERNE STROMEN - OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - GEBRUIKERSSCHADE EN KAPITAALSCHADE	3.069.228,06	3.074.432,46	5.204,40
QBX-3QCE2NY-IS	INTERNE STROMEN - OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	14.014.416,01	16.997.966,03	2.983.550,02
QBX-3QCE2DC-WT	WERKING EN TOELAGEN - WATER - SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID OP LANGE TERMIJN - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN	35.675.000,00	28.695.000,00	-6.980.000,00
QBX-3QCE2DQ-IS	INTERNE STROMEN - WATER - EIGEN VERMOGEN INFORMATIE VLAANDEREN (EV IV)	0,00	0,00	0,00
QBX-3QCE2HA-WT	WERKING EN TOELAGEN - LUCHT - DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: LUCHT	199.741,08	0,00	-199.741,08
QBX-3QCE2NA-WT	WERKING EN TOELAGEN - OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU - DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: HINDER	230.481,00	244.117,10	13.636,10

QBX-3QCE2OA-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING - HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN	1.270.465,13	2.614.044,22	1.343.579,09
QBX-3QCE2OB-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL BELEID	1.229.708,79	805.272,86	-424.435,93
QBX-3QCE2OC-WT	WERKING EN TOELAGEN - THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING - VERGROENING VAN DE ECONOMIE	32.563.425,73	63.256.301,47	30.692.875,74
QBX-3QCE2ZZ-OV	SALDO	0,00	0,00	0,00
QDX-3QCE2DA-WT	PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	13.716.692,12	8.508.639,68	-5.208.052,44
QDX-3QCE2FA-PA	WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER	0,00	0,00	0,00
QDX-3QCE2FA-WT	WERKING EN TOELAGEN - NATUUR EN BIODIVERSITEIT - DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR	162.022.590,13	189.424.144,46	27.401.554,33
TOTAAL UITGAVEN		1.311.043.071,84	1.163.173.902,12	-147.869.169,72

Koning Albert II - laan 20/8
1000 Brussel
omgevingvlaanderen.be